

Дарагія суаічыннікі!

Сардэчна вінушу вас з Днём Перамогі.

Гэтае вялікае свята ўвасабляе ў сабе бяспрыкладны гераізм савецкіх людзей у гады Вялікай Айчыннай вайны і радасць выратаваных ад заняволення народаў.

Самая страшная ў гісторыі чалавецтва вайна пакінула глыбокі след у кожнай беларускай сям'і. Брэсцкая крэпасць і Буйніцкае поле, масавы партызанскі рух і аперацыя «Баграціён», Трасцянец і Хатынь — гэта не толькі вежы ваеннай гісторыі, але і сведчанне найвышэйшай мужнасці нашага народа. Ён выстаяў і перамог, вярнуў да жыцця палітую крывёю родную зямлю, аднавіў разбураную гаспадарку.

Вечная слава героям! Іх подзвіг назаўсёды застанецца ў памяці ўдзячных нашчадкаў. Павага да пакалення пераможцаў, працяг славы ратных і працоўных традыцый — гэта права нашага пераможца і запавятам берагчы мір, бяспекі і дабрабыт Радзімы.

Шчыра зычу вам, дарагія сябры, моцнага здароўя, бадзёрасці духу, шчасця і поспехаў у жыцці. З Днём Вялікай Перамогі!

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр ЛУКАШЭНКА.



Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

ЗВЯЗДА

8 МАЯ 2013 г.

СЕРАДА

№ 84 (27449)

Кошт 1500 рублёў

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

Аляксандр ЛУКАШЭНКА:

«КАЛІ Б НЕ БЫЛО ВЯЛІКАЙ ПЕРАМОГІ, МЫ ПРА ДЭМАКРАТЫЮ СЁННЯ НЕ ГАВАРЫЛІ Б»

Учора Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка прыняў удзел у цырымоні пачатку будаўніцтва жылга комплексу для навуковай і творчай інтэлігенцыі «Магістр», перадае карэспандэнт БЕЛТА.



Кіраўнік дзяржавы адзначыў, што на нядаўніх сустрэчах са студэнцкай моладдзю і артыстамі Купалаўскага тэатра яго прасілі дапамагчы ў вырашэнні самай надзённай праблемы — жыллёвай. «Мы не сталі адкладваць вырашэнне гэтага пытання на доўгі час і ўжо сёння пераходзім ад слоў да справы — пачынаем узвядзенне жылга квартала «Магістр» для навуковай і творчай інтэлігенцыі», — сказаў Прэзідэнт.

Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што гэта падзея азначае новы падыход да рэалізацыі жыллёвай палітыкі ў Беларусі. «Мы пачынаем ажыццяўленне перспектывага нацыянальнага праекта стварэння дзяржаўнага арэнднага жылля, — заявіў кіраўнік дзяржавы. — Гэты нібы будзены прыезд Прэзідэнта на будаўнічую пляцоўку з'яўляецца гістарычнай падзеяй, таму што адсюль мы пачынаем глабальнае будаўніцтва арэнднага жылля — гэтай новай формы, якая ў нашай дзяржаве была не развіта, у той час як у іншых краінах даўно будуюць такога жылля. Гэта сучасны еўрапейскі шлях і дастойная альтэрнатыва прыватнаму жыллёваму рынку з яго завоблачнымі цэнамі».

Пры гэтым кіраўнік дзяржавы заявіў, што кошт найму арэнднага жылля павінен быць не ніжэйшым як 50 працэнтаў ад рынчанага: «Гэта прынцыпова для ўсіх. Арэнднае жыллё не можа быць таннейшым, чым 50 працэнтаў рынчанага кошту, але і даражэйшым мы не будзем рабіць», — сказаў беларускі лідар. «З'яўленне новых дамоў — гэта магчымасць для маладых людзей стварыць сямейны ачаг і ўладкаваць быт, арандаваўшы ў дзяржавы сваю першую кватэру па даступнай цане, а не туліцца ў бацькоў або аддаваць практычна ўсю зарплату за куток у прыватніка. Дзякуючы гэтай пасупова накіраванай грошы і будаваць уласнае жыллё, не баючыся за заўтрашні дзень», — адзначыў Прэзідэнт.

Кіраўнік дзяржавы падкрэсліў, што стаўка на талент і інтэлект з'яўляецца адным з галоўных складальнікаў паспяховага развіцця краіны, а ўзяты курс на мадэрнізацыю эканомікі шматразова ўзмацняе патрэбнасць у адораных, актыўных, творчых думачных людзях.

Аляксандр Лукашэнка запатрабаваў, каб усе работы праводзіліся ў сцільных тэрмінах, і гэты жылы квартал быў поўнасьцю ўзведзены і добраўпарадкаваны да Дня незалежнасці ў ліпені 2015 года. Пры гэтым Прэзідэнт засяродзіў увагу на неабходнасці грунтоўна прапрацаваць пытанне развіцця спадарожнай сацыяльнай і транспартнай інфраструктуры, каб не дапусціць празмернай траты бюджэтных сродкаў. «Не сумняваюся, што гэта ініцыятыва знойдзе свой водгук і ў іншых рэгіёнах краіны. Арэндныя дамы для педагогаў і работнікаў культуры з'яўляцца ў абласных і раённых цэнтрах», — упэўнены Аляксандр Лукашэнка. Ён таксама паведаваў, што ў бягучай пецігодцы ў краіне плануецца пабудаванне не менш як 1 млн кв. м арэнднага жылля.

Кіраўнік дзяржавы на месцы будаўніцтва жылга квартала таксама заклаў памятную капсулу з пасланнем будучым пакаленням.

У гутарцы з моладдзю на цырымоні пачатку будаўніцтва жылга комплексу Аляксандр Лукашэнка заявіў, што лічыць неабходным умяшчаць у свядомасць людзей памяць аб Перамоце савецкага народа ў Вялікай Айчыннай вайне. «Што датычыцца Дня Перамогі, для мяне ён як для палітыка, Прэзідэнта — святое. Я павінен умяшчаць у свядомасць людзей гэту Вялікую Перамогу, каб нашы дзеці і ўнукі не забылі аб гэтым», — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы. У сувязі з гэтым ён нагадаў аб будаўніцтве новага будынка музея Вялікай Айчыннай вайны, які стане своеасаблівым помнікам подзвігу народа. «Калі ў пачатку 90-х былі гэтыя цяжкія часы, і ў нас на чале ўлады былі фактычна нацыяналісты, людзі ўжо бяліся насіць свае ордэны, — адзначыў Аляксандр Лукашэнка. — Мне давялося ламаць гэту сітуацыю». «Для мяне важна, каб жыццё развівалася натуральным чынам, мы не забывалі пра тых, хто падараваў нам усё тое, чым мы сёння карыстаемся. Не было б той Перамогі, мы аб дэмакратыі сёння не гаварылі б. Мы, згорбіўшыся, былі б тут рабаімі, і тое не жожны», — рэзюмаваў Аляксандр Лукашэнка.

САМАЕ ВЯЛІКАЕ СВЯТА



Жыхарка Быхава Пелагея Піліпаўна ШЧАЛЫЖЭНКА апавядае малодшаму ўнучку Раману пра нялёгкія дні вайны і дзедка Віктара Раманавіча Шчалыжэнку, якому давялося ваяваць на фронце супраць нямецкіх захопнікаў. Ветэрана ўжо няма ў жывых, але памяць пра яго баявы шлях жыве ў свядомасці родных, суседзяў, гараджан.

Лёс Пелагеі Піліпаўны з нялёгкіх. У вайну іх вёску, Красніцу Быхаўскага раёна, спалілі фашысты. У тых дні карнікі забілі каля паўтысячы яе аднавяскоўцаў. Згарэла ў агні і яе маці. Самой Пелагеі, у той час шаснаццацігадовай дзяўчыне, удалося нейкім чынам выратавацца. Свята Перамогі для яе цяпер — самае вялікае свята.

Анатоль КЛЯШЧУК, фота аўтара.

ЦЫТАТА ДНЯ

Аляксандр РУМАК, намеснік міністра працы і сацыяльнай абароны:



«Сярэдні памер пенсіі па ўзросце ў маі гэтага года ў інвалідаў Вялікай Айчыннай вайны складае Вр3 млі 385,7 тыс. (у тым ліку I групы — Вр3 млі 591,9 тыс., II групы — Вр3 млі 442,7 тыс., III групы — Вр2 млі 735,8 тыс.), у ветэранаў вайны — Вр2 млі 944,1 тыс. Сярэдні памер пенсіі па інваліднасці ў інвалідаў вайны ў маі складае Вр2 млі 566,9 тыс. (у тым ліку I групы — Вр3 млі 270,1 тыс., II групы — Вр2 млі 955,3 тыс., III групы — Вр1 млі 688 тыс.). З улікам асаблівага статусу ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны да іх працоўнай пенсіі ўстаноўлены павышэнні ў памеры ад 50% да 500% мінімальнага памеру пенсіі па ўзросце (МІВ з 1 мая складае Вр243 тыс. 528)».

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 08.05.2013 г.

Долар ЗША	8690,00 ▲
Еўра	11370,00 ▲
Рас. руб.	279,50 ▲
Укр. грыўня	1067,90 ▼

НАДВОР'Е СЁННЯ

Брэст	+ 27°
Віцебск	+ 24°
Гомель	+ 23°
Гродна	+ 25°
Магілёў	+ 22°
Мінск	+ 23°

НЕ ЗАСТАНУЦА БЕЗ УВАГІ І КЛОПАТУ

Усе ветэраны, якія маюць патрэбу ў сацыяльнай падтрымцы, атрымліваюць яе

Мабцы, няма Беларускай сям'і, на якой не адбылася Вялікая Айчынная вайна. Яе ветэраны і героі да гэтага часу з намі — гэта нашы бацькі, дзяды, прадзеды, браты і сёстры, сябры і суседзі. Але з кожным годам іх становіцца ўсё менш — сваю лепту ўносаць узрост, хваробы, наступствы раненняў. Памятаць пра паважных ветэранаў, акружыць іх увагай і клопатам, зрабіць усё, каб яны не адчувалі сябе адзінокамі — наш абавязак.

У Беларусі, на вестках на 1 красавіка гэтага года, пражываюць 25,3 тысячы ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны. Ва ўсіх населеных пунктах, уключаючы самыя аддаленыя і маланаселеныя вёскі, сацыяльныя службы праводзяць абследаванне ўмоў іх жыцця, а таксама ўмоў жыцця членаў сям'і тых, хто загінуў у гады вайны, каб выявіць, ці маюць яны патрэбу ў сацыяльнай падтрымцы.

СТАР 2

ЦЁПЛЯЯ СЛОВА І МАТЭРЫЯЛЬНАЯ ДАПАМОГА

Кожнаму ветэрану Вялікай Айчыннай вайны на Віцебшчыне будзе аказана матэрыяльная дапамога — 1 мільён рублёў. Такое рашэнне кіраўніцтва ўлады Віцебшчыны прыняла на прырададні свята Вялікай Перамогі.

Паводле слоў Аляксандра КОСІНЦА, старшыні Віцебскага аблвыканкома, які падпісаў адпаведнае распараджэнне, акрамя гэтага, у аб'яўковым парадку было праведзена медычнае абследаванне здароўя кожнага з ветэранаў. Паважным ветэранам будзе аказана дапамога ў пытанні пра тэравання, разбілітацы. Пры неабходнасці санаторна-курортнага лячэння яно будзе прапанавана

ўдзельнікам вайны. Не забываюць і пра малалетніх вязняў канцлагераў, партызанаў і падпольшчыкаў. Пастаянна аказваецца дапамога і адзіночным грамадзянам, а таксама тым, хто адзінока пражывае. Дзень Перамогі — для нас — гэта святое. На жаль, з кожным годам сярэд нас усё менш застаецца ветэранаў. Мы ў вялікім даўгу перад іх подзвігамі, — сказаў губернатар Віцебшчыны. — Помнікі, воінскія могілкі павінны быць прыведзены ў добры стан, што мы і робім. У гэтыя дні на іх тэрыторыі вядуцца работы, а на Віцебшчыне, дарэчы, самая вялікая колькасць воінскіх пахаванняў — каля 8 тысяч.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Запрашэнне

ФЕСТИВАЛЬ СМІ ПАД АДКРЫТЫМ НЕБАМ

9 мая а 13-й гадзіне збудзецца завітанне ў парк імя М. Горкага на фестываль сталічных сродкаў масавай інфармацыі. Яшчэ не паступіла адпаведнае заяўкаў у Агенцтва «Мінск-Навіны», а шэраг рэдакцый ужо спляшаецца запраціць чытаць на новыя сустрэчы. І гэта можна зразумець. Цёплыя, святочныя мерапрыемствы не бывае заштам.



Генеральны дырэктар Агенцтва «Мінск-Навіны» Кацярына Дубінская.

Як пройдзе гэтае, першае, пакуль не вядома. Аднак ужо загадаў хочацца спадзявацца, што фестываль не стане першым і апошнім.

вай раздачай перыёды і частаваннем салдацкай кашай. Мерапрыемства падобнага кшталту праходзіць, дарэчы, і ў Маскве, іншых гарадах... Паўноку спробу наша агенцтва ажыццявіла летась, калі мы такім чынам вырашылі адзначыць 45-годдзе «Вечернага Мінска». Супрацоўнікі раздалі ў парк свежы нумар газеты, было і канцэртнае выступленне, і, вядома, салдацкая каша... Чаму б не паўтарыць сустрэчу з чытаннем у больш шырокім маштабе? — падумалі мы на гэты раз.

Наведвальніку парку чакае своеасаблівы марафон забудзена-пазнавальных мерапрыемстваў. На гадоўнай сцэне выступіць Пётр Ялфімаў, Іван Буслай, Вольга Плотнікава, група «Бай-сіці» і Аляксей Будас, Яўген Славіч і група «Дразды». Вядучымі будуць Юлія Аляксандрава і Дзмітрый Карась. Спартыўныя спаборніцтвы на прызы Агенцтва «Мінск-Навіны» адбудуцца каля лядовай арэны «Мінск-Юнацтва». Для дзяцей па ўсім парку плануецца арганізаваць пляцоўкі, на якіх можна будзе паўдзельнічаць у конкурсах і выйграць падарункі. На адной з пляцовак пройдзе сустрэча ў спеўнай гасцінай «Франтавы прывал», дзе можна будзе пачуць песні ваенных гадоў і, вядома, пачаставацца салдацкай кашай. Байцы спецназу прадеманструюць майстэрства вядзення бою. Кіналагічны атрад Міністэрства па надзвычайных сітуацыях пакажа, як нясучы службу чатырохногім выратавальнікам. Ваеннае інфармацыйнае агенцтва «Ваяр» азнаёміць з самымі апошнімі дасягненнямі навукі ў ваеннай справе.

— На стэндзе Агенцтва «Мінск-Навіны» нашы журналісты будуць раздаваць свежы нумар газеты «Вечерний Минск», — дадае Кацярына Дубінская. — Плануем узнагародзіць і пераможцаў надыянага літаратурнага конкурсу «Горад, дзе твой дом». Паводле яго ўмоў, неабходна было напісаць казку-прызнанне ў любові свайму любімаму Мінску. Глядзце работ былі вызначаныя як лепшыя. Усе яны будуць апублікаваны ў «Вечорке»...

Кожнае з вышэйназваных выданняў прапануе свае прызы, конкурсы і забавляльную праграму. Калі ласка, прыходзьце на сустрэчу!

Святлана БАРЫСЕНКА

Тым часам

ВЯЛІКІХ ТЫРАЖОЎ І ВЫСОКІХ РЭЙТЫНГАЎ!

У Магілёве павіншавалі журналістаў з прафесійнымі святам

— Чацвёртая ўлада і ўлада выканаўчая знаходзяцца «па адзін бок барыкада», — сказаў на ўрачыстым пасяджэнні старшыня Магілёўскага аблвыканкома Пётр РУДНІК. — Нашы журналістаў вылучае не толькі талент, але аб'ектыўнасць, грамадская адказнасць і сацыяльна справядлівасць. Я зычу ўсім вялікіх тыражоў, высокіх рэйтынгаў, даверу грамадзян і фінансавага дабрабыту!

Кіраўніцтва вобласці, прадстаўнікі розных ведамстваў і прафсаюзы адзначылі прэміямі і падарункамі лепшых працоўнікаў сродкаў масавай інфармацыі, друкаваных і электронных. Сярод іншых прэмію Магілёўскага аблвыканкома атрымала спецыяльны карэспандэнт газеты «Звязда» Ілона Іванова. На пасяджэнні адзначылі, што Магілёўская вобласць дынамічна развіваецца ў меды-

Іл. інф.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

РАСІЯ ЗРАБІЛА БОЛЬШ ЖОРСТКІМІ ПРАВИЛЫ ўВОЗУ ЖЫВЁЛ З ЕС

Захады прыняты ў сувязі з распаўсюджваннем на тэрыторыі Еўрасаюза хваробы Шмаленберга. Небяспека ўвозу інфіцыраваных жывёл пагражаецца надыходам сезона актыўнасці пераносчыкаў узбуджальніка гэтай хваробы — насякомых-крыжасосаў. У адпаведнасці з новымі правіламі, усе жывёлы перад адпраўкай у Расію павінны быць змешчаны на каранцін ва ўмовах, якія выключаюць кантакт з такімі насякомымі. Яны таксама павінны быць даследаваны на хваробу Шмаленберга некалькімі метадамі. Выкананне гэтых умоў павінна пацвярджацца асобным дадаткам да ветэрынарнага сертыфіката.

У ГЕРМАНІІ З'ЯВІЛАСЯ 500 СТАТУЙ КАРЛА МАРКСА

Да 195-гадовага дня нараджэння Карла Маркса мастак Отмар Херль устанавіў у Трыры, родным горадзе філосафа, інсталцыю, якая складаецца з 500 пластыкавых статуяў, піша The Local. Усе «Марксы» дасягаюць у вышыню прыкладна аднаго метра. Яны пафарбаваны ў чырвоны колер розных адценняў. Сваёй працай Херль хацеў дамагчыся таго, каб мінакі пераасэнсавалі постаць філосафа і зразумелі, што яго ўплыў значна мацнейшы і складанейшы, чым асацыяцыі вакол паняццяў «капітал» і «праца». У каментары Der Spiegel мастак заявіў, што Маркс быў важным нямецкім філосафам, якога часта няправільна разумеюць.

«НЯРОЎНЫ ШЛОБ» НЕ МОЖА БЫЦЬ ШЧАСЛІВЫМ?

Людзі, якія маюць маладых ці, наадварот, пажылых мужа і жонку, звычайна горш адукаваныя, менш зарабляюць, не могуць пахваліцца кангнітуінымі здольнасцямі і выдатнай знешнасцю, у параўнанні з людзьмі, якія ўзлілі шлоб з аднагодкаў, піша The Times of India. Такая выснова псіхологаў з Універсітэта Каларада супярэчыць распаўсюджаным думкам аб тым, што няроўны шлобы амаль заўсёды бываюць па розліку. На самой справе, чым больш розніца ва ўзросце, тым мацней негатывы аспект. У ходзе даследавання выкарыстоўвалася статыстыка за 1960-2000 гады. Аказалася, людзі, якія правучыліся ў каледжы чатыры гады, часцей звязвалі сваё жыццё з аднагодкамі. Пасля заканчэння вышэйшай навуцальнай установы, прыкладна ў той час, калі людзі звычайна жэняцца, яны ўладкоўваліся на працу і рабілі кар'еру. А вольны больш нізкі ўзровень адукацыі, не вельмі добрая праца павялічвалі шанцы на заключэнне шлобу з маладзейшым або дарослым партнёрам. Характэрна: мужчыны, жанатыя на значна маладзейшых ці больш дарослых жанчынах, зараблялі менш за астатніх. Аднак дарослыя жанчыны ў любым выпадку шукаюць маладога партнёра, падкрэсліваюць спецыялісты.



ПАДРАБЯЗНАСЦІ

ДЛЯ ЗАХАДУ НАСТАЎ ЧАС «ДЖЫХАДУ ТРЭЦЯГА ПАКАЛЕННЯ»?

Пасля тэрэкта ў Бостане эксперты правялі паралелі з боінай, якую ўчыніў «тулускі стралок», і загаварылі аб найноўшых праявах так звананага «джыхаду бедных», або «джыхаду трэцяга пакалення». Ён стаў альтэрнатывай глабальным акцыям, падобным да 9/11, яго дасягненні не такія маштабныя па колькасці ахвар, аднак дэцэнтралізацыя дзеянняў і вырашчванне тэрарыстаў з асымільваных грамадзян заходняга свету выклікае асцярогу і патрабуе ад урадаў пошуку новых спосабаў барацьбы.

У супрацьлегласць «джыхаду зверху», самым буйным прыкладам якога стаў выбух вежаў-блізняў у 2001 годзе, «джыхад трэцяга пакалення» арганізуецца «нізку», а дакладней сказаць — наогул пазаўважаны арганізацыйных структур. Хуткаму тэрарызму масавага знішчэння, які стаў немагчымым, ён супрацьпастаўляе практычна «спантанна» акцыі, якія ажыццяўляюцца джыхадзістамі, якія прышлі да радыкальных поглядаў праз абмен відэаролікамі і самастойна выбіраюць мэты паблізу свайго месца жыхарства.

Акцыі новай хвалі джыхаду можна назваць дробнымі, аднак іх паўтор, рост іх колькасці і непрадказальнасць сродку страх у заходнім грамадстве, у якім актыўна ісламафобская дзейнасць. На гэта, у сваю чаргу, разлічваюць натарналічны ісламскі радыкалізм: тады ўнутры заходняга свету паўстануць супольнасці з вернікаў-імігрантаў, якія будуць папаўняць шэрагі прыхільнікаў абарончага джыхаду, і ён знішчыць заходнюю цывілізацыю на яе ж тэрыторыі.



«КАЛІ Б НЕ БЫЛО ВЯЛІКАЙ ПЕРАМОГІ, МЫ ПРА ДЭМАКРАТЫЮ СЁННЯ НЕ ГАВАРЫЛІ Б»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Гаворачы аб цяперашніх дзяржаўных сімвалах, гербе і сцягу, Прэзідэнт нагадаў, што рашэнне па іх было прынята на рэферэндуме і грамадзяне Беларусі выбралі для сябе менавіта гэтыя сімвалы. «Вы памятаеце, калі я стаў Прэзідэнтам, у мяне на аўтамабілі быў замацаваны бел-чырвона-белы штандар, хоць я прыхільнік цяперашняй сімволікі», — адзначыў беларускі лідар.

«Народ вызначыў, таму для мяне гэтыя сімвалы — душа народа. Мы там (каля плошчы Дзяржаўнага сцяга. — **Заўвага БЕЛТА**) адкрываем цэлы комплекс, які ўключае Палац незалежнасці, выставачны комплекс (мы яго ў парадак прывялі). Гэты комплекс быў задуманы як апошняя буйная кропка ў спрэчках аб нашай незалежнасці. Гэта дэманстрацыя таго, што ў гэтай краіне ёсць усё — ад зямлі да герба, сцяга і гэтага Палаца незалежнасці, дзе будуць праходзіць асноўныя дзяржаўныя мерапрыемствы ад уручэння доверчых граматаў замежнымі пасламі і да сустрэч з кіраўнікамі дзяржаў, якія прыязджаюць да нас. Яны павінны прыязджаць і бачыць, што Беларусь — гэта дзяржава, і нікому яе ні павярнуць, ні нахіліць нікуды больш не ўдасца. Гэта галоўны цэнтр нашай краіны, цэнтр незалежнасці нашай дзяржавы», — расказаў кіраўнік дзяржавы.

У Прэзідэнта запыталі, як ён ставіцца да практыкі, якая існуе ў шэрагу краін, калі навуковыя званні прысуджаюць універсітэты, а не Вышэйшая атэсташыйная камісія, як у Беларусі. Аляксандр Лукашэнка выказаўся за захаванне цяперашняй практыкі, растлумачыўшы гэта імкненнем засцерагчы навуковае асяроддзе ад магчымых выпадковых людзей, якія за пэўную суму маглі б купіць сабе навуковае званне. «Гэта зараза пайшла і да нас, і тады я паставіў жорсткі заслон, паважваючы працу навуковых людзей. І я аб гэтым не шкадую. Туды (У ВАК. — **Заўвага БЕЛТА**) мы назначаем самых сумленных людзей», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

«Я вельмі паважваю вучоных, каб дазволіць розным шарлатанам за некалькі тысяч долараў купіць дэсертцыю і стаць побач з таленавітым вучоным», — падкрэсліў беларускі лідар. Кіраўнік дзяржавы таксама адзначыў, што практычна забараніў абарону дысертцаў чыноўнікамі. «Таму што ведаю, што, калі ты дзяржаўны служачы і працуеш па поўнай, ты ніколі не абароніш нават кандыдацкую дысертцыю. Гэта вельмі цяжка. Ёсць такія людзі, але гэта адзінікі», — лічыць Прэзідэнт.

Ён адзначыў рост прывабнасці Беларусі для інашаземцаў, асабліва для расіян. «Нядаўна прайшла інфармацыя, што нас запаланілі расіяне на майскія святы і няма ніводнага свабоднага месца ў гасцінцы. Я ў душы радуся гэтакім. Я даўно марыў аб тым, каб наша Беларусь стала жаданым кутком, куды людзі імкнуліся б прыехаць», — сказаў кіраўнік дзяржавы. Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што расіяне, якія прыязджаюць у Беларусь, гавораць, што едуць па цішыню. «І гэта не самыя бедныя людзі, у іх ёсць грошы. Нездзе ў СМІ прайшла інфармацыя, што яны скупляюць у нас усё льяноне, беларускую касметыку. Хто дзеля таго, каб паспрабаваць, а іншыя разумеюць, што беларуская прадукцыя — гэта якасць», — заўважыў Прэзідэнт. «Тое, што да нас едуць, каб паслужаць цішыню і адпачыць, — наша перамога», — лічыць беларускі лідар. Разам з тым Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што ў гэтым працэсе ёсць і некаторыя выдаткі. У прыватнасці, з-за таго што расіяне купляюць шмат кватар, цэны на рынку жылля трымаюцца на даволі высокім узроўні. «Але, з іншага боку, не бедныя людзі прыязджаюць. Гэта значыць, на Беларусь ёсць вялікі попыт», — дадаў ён.

■ Да ведама

ФРАНТАВІКІ ЗМОГУЦЬ ТЭЛЕФАНАВАЦЬ БЯСПЛАТНА...

Магчымасць бясплатных тэлефонных размоў унутры краіны атрымаюць у День Перамогі ўдзельнікі Вялікай Айчыннай вайны. Акцыя распачнецца ў 0.00 гадзін 9 мая і будзе доўжыцца да поўначы.

Бясплатныя тэлефонныя званкі можна будзе зрабіць як з хатніх тэлефонаў удзельнікаў вайны, так і з аддзяленяў сувязі, тэлефонаў шпітальных, а таксама з тэлефонаў у сярвісных пунктах «Белтэлекам». Ажыццёвыя бясплатныя званкі можна, набравшы нумар патрэбнага абранта самастойна або заказавшы бясплатныя тэлефонныя размовы ўнутры краіны з дапамогай тэлефаніста па нумарам 8-18 (для абанентаў Брэста і Брэсцкай вобласці, Віцебска і Віцебскай вобласці, Мінска і Мінскай вобласці, Магілёва і Магілёўскай вобласці) і 8-13 (для абанентаў Гомеля і Гомельскай вобласці, Гродна і Гродзенскай вобласці, а таксама Мінска і Мінскай вобласці). Дадатковая інфармацыя па арганізацыі бясплатных міжгародніх тэлефонных размоў будзе прадастаўляцца па тэлефоне адзіных даведчана-інфармацыйных службаў 153 і 130.

8, 9 і 10 мая беларускія ветэраны змогуць таксама бясплатна патэлефанаваць па мабільных тэлефонах і павіншаваць сваіх аднапалчак, якія знаходзяцца не толькі ў любым пункце Беларусі, але і ў любой краіне свету. Акцыю «Званок аднапалчаніну», прысвечаную святкаванню Перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне, правядзе мабільны аператар «МТС». Пунктамі перамоў на гэты час стануць усё салоны сувязі МТС, размешчаныя ў сталіцы, абласных і раённых цэнтрах. Таксама ў рамках акцыі «Званок аднапалчаніну» на сталічных пляцоўках святочных мерапрыемстваў, якія пройдуць 9 мая, будуць разгорнуты мабільныя перагаворныя пункты. Кампанія «МТС» просіць ветэранаў узяць з сабой нумары тэлефонаў, па якіх яны жадаюць патэлефанаваць.

Надзея НИКАЛАЕВА

ЗНІЖКІ ДА СВЯТА

Напярэдадні 9 мая ветэраны атрымаюць зніжкі на бытавое абслугоўванне.

Упраўленне бытавога і гасцінічнага абслугоўвання насельніцтва Мінгарвыканкама зацвердзіла пералік паслуг, якія ўдзельнікам Вялікай Айчыннай вайны напярэдадні 9 мая будуць прадастаўляцца са зніжкамі або бясплатна.

У пераліку паслуг: рамонт швейных вырабаў, цырульніцкія паслугі, паслугі лазняў, пральняў, хімічэскай дыяноў і дыянавых пакрыццяў, фотаслугі, рамонт абутку, рамонт ювелірных вырабаў. Таксама ветэранам прапануюць бясплатны пракат лодак і катамаранаў. Зніжкі, прадугледжаныя для ветэранаў, складаюць ад 10 да 100 працэнтаў. Некаторыя з іх будуць дзейнічаць па 10 мая, некаторыя — на працягу ўсяго месяца.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Калі вы падпісаліся на газету «Звязда» на III квартал або 2-е паўгоддзе 2013 года — запаўніце картку ўдзельніка, выразаючы і дасылайце яе да 10 ліпеня ў рэдакцыю на адрас: 220013, Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А.

Сярод падпісчыкаў 12.07.2013 г. будуць разыграны 10 лічбавых цюнараў і суперпрыз — халадзільнік «Атлант». Вынікі публікуюцца ў газеце «Звязда» па 27.07.2013 г.

Прызны можна будзе атрымаць у рэдакцыі па 30.09.2013 г. пры падачы квітанцыі аб падпісцы на «Звязда» на III квартал або 2-е паўгоддзе 2013 года і пашпарта. Пасля 30 верасня выдача прызой спыняецца і прэтэнзіі падпісчыкаў не прымаюцца.

Правілы гульні чытайце ў газеце «Звязда» за 25.04.13 г.

Тэрмін правядзення гульні — з 30.04.13 па 30.09.13.

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі № 2139 ад 25.03.13, выданае Міністэрствам гандлю РБ.

Картка ўдзельніка — падпісчыка «Звязды» на III квартал або 2-е паўгоддзе 2013 года

Прозвішча, імя, імя па бацьку _____

Падпіска аформлена і аплачана ў _____ (аддзяленне сувязі) _____ на III кв. або 2-е паўг. 2013 года

Жатні адрас і тэлефон _____ (індэкс) _____

Удачы ў розыгрышы!

НЕ ЗАСТАНУЦА БЕЗ УВАГІ І КЛОПАТУ

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар.)

Так, у першым квартале 2013 года былі абследаваны ўмовы жыцця 24 тысяч ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны. І, як заявіў на праскарферэнцы **намеснік міністра працы і сацыяльнай абароны Аляксандр РУМАК**, усе, хто маюць патрэбу ў сацыяльнай падтрымцы, атрымліваюць яе.

Усе заяўкі і просьбы, якія паступаюць ад ветэранаў вайны падчас абследаванняў, а таксама ў выглядзе зваротаў, улічваюцца і выконваюцца ў адпаведнасці з зацверджанымі ў выканкамах, гарадскіх адміністрацыях, сельскіх выканкамах планами мерапрыемстваў. Пры гэтым для іх выканання прыцягваюцца сродкі мясцовых бюджэтаў.

Вялікая ўвага надаецца забеспячэнню даступнасці сацыяльнага абслугоўвання для жыхароў вёскі. У гэтых мэтах у структуры

Урачыстае мерапрыемства, прысвечанае Дню работнікаў радыё, тэлебачання і сувязі і Дню Перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне, прайшло ў Вышэйшым дзяржаўным каледжы сувязі. Па традыцыі прадстаўнікі галіны сувязі сустрэліся каля мемарыяльнага знака войнам-сувязістам, каб ушанаваць памяць палеглых у гады вайны. Сёлета мерапрыемства набыло міжнародны фармат: усё прысутных звязуў тэлемот паміж Беларуссёю (Вышэйшы каледж сувязі), Расіяй (Маскоўскі тэхнічны ўніверсітэт сувязі і інфарматызацыі) і Казахстанам (Казахскай акадэміяй транспарту і камунікацый імя Тынышпаева).

Марына БЕГУНКОВА, фота аўтара.

■ Будзь у курсе

ПАВЯЛІЧАЦЬ КОЛЬКАСЦЬ АЎТОБУСАЎ

У сувязі з масавым наведваннем могілак 9-14 мая будзе павялічана колькасць аўтобусаў на шэрагу маршрутаў.

Як паведамілі ў дзяржаўным падпрямстве «Мінсктранс», гэта датычыцца маршрутаў №№ 5Э — «ДС «Чыжоўка» — Могілікі «Міханавічы», 68 «ДС «Карастаянавай» — «Паўночныя могілкі», 94С «АС «Аўтазаводская» — «Чыжоўскія могілкі», 109 «ДС «Карбышава» — «Паўночныя могілкі», 170Э «ДС «Захад-3» — «Заходнія могілкі», 172Э «АВ «Маскоўскі» — «Каладзішчанскія могілкі», 402 «АС «Паўднёва-Заходняя» — «Заходнія могілкі». Таксама будзе арганізавана праца часовага аўтобусага маршрута №275 «АВ «Маскоўскі» — Каралёў Стан».

11, 12 і 14 мая будзе арганізавана праца часовага аўтобусага маршрута № 135Э «ДС «Захад-3» — «Паўночныя могілкі». 14 мая будуць працаваць часовыя аўтобусныя

скага клінічнага шпіталь інвалідаў Вялікай Айчыннай вайны імя П.М.Машэрава Эвеліна СЛІПЧАНКА, у нашай краіне выбудавана дакладная сістэма аказання медыцынскай дапамогі ветэранам Вялікай Айчыннай вайны і асобам, якія пацярпелі ад наступстваў вайны.

Усім ветэранам, паводле слоў, медыцынская дапамога аказваецца ў прыярытэтных парадку і без абмежаванняў. «Амбулаторна-паліклінічныя арганізацыі штогод праводзяць комплексныя медыцынскія агляды гэтай катэгорыі грамадзян. Паколькі ўзрост ветэранаў дастаткова шануюны, то арганізаваны камісійныя выезды на дом, у тым ліку ў аддаленыя сельскія населеныя пункты», — сказала Эвеліна Сліпчанка. Калі патрабуецца стацыянарная медыцынская дапамога (лежыць яна спатрэбілася 50% ветэранам, якія прайшлі абследаванне), у рэспублі-

цы для гэтых мэтаў маецца 4 шпіталі інвалідаў Вялікай Айчыннай вайны.

○○○

Беларускія ветэраны не замыкаюцца ў сваім вузкім коле. Яны жыва цікавяцца ўсімі пераменамі, якія адбываюцца ў краіне, бяруць актыўны ўдзел у грамадскім жыцці, падтрымліваюць сувязі з ветэранамі з іншых краін. 9 мая дэлегацыя беларускіх ветэранаў па запрашэнні Украіны возьме ўдзел у сустрэчы ветэранаў у Севастопалі. А ў чаквёртым квартале бягучага года запланавана паездка дэлегацыі ветэранаў у Маскву для ўдзелу ў рабоце Каардынацыйнай рады ветэранскіх арганізацый СНД. Улічваючы сацыяльную неапраўданасць і значнасць дзейнасці Беларускага грамадскага аб'яднання ветэранаў, яго арганізацыйным структурам ва ўсіх рэгіёнах рэспублікі прадастаўляецца дзяржаўная падтрымка.

Святлана БУСЬКО.

НА СУВЯЗІ!



С ПРАЗДНИКОМ, СВЯЗИСТЫ!

Святлана БУСЬКО.

У НАПРАМКУ МОГІЛАК

маршруты № 68С «ДС Карастаянавай» — «Паўночныя могілкі», 109С «ДС «Карбышава» — «Паўночныя могілкі», 171Э «ДС «Захад-3» — Могілікі «Міханавічы», 174Э «Кульман — «Паўночныя могілкі», 167 «1-я брама — 2-я брама», 22Д «ДС «Чыжоўка» — Ст.м. «Аўтазаводская».

Аплата ў аўтобусах маршрутаў №№ 5Э, 68С, 94С, 109С, 135Э, 170Э, 171Э, 172Э, 174Э будзе брацца адначасова за паездку ў прамым і зваротным напрамках. Кошт праезду ў аўтобусах маршрутаў №№ 68С, 94С, 109С, 169С — 3,4 тысячы рублёў, маршрутаў №№ 5Э, 135Э, 170Э, 171Э, 172Э, 174Э — 4,6 тысячы рублёў. У прыгарадных аўтобусах маршрутаў №№ 275, 402 аплата за праезд будзе брацца па прыгарадным дадатковым тарыфе.

Сяргей РАСОЛЬКА

ХІРУРГ І МАСТАК ПЯТРОЎ

Загадчык рэнтгенаперацыйнага аддзялення эндаваскулярнай хірургіі РНПЦ «Кардыялогія» Юрый Пятроў сустракае свой 60-гадовы юбілей не толькі шэрагам прафесійных поспехаў, але і персанальнай выставай, на якую рады запрасяць усё прыхільнікіў таямнічага свету мастацтва.



Фота Марыі ЖЫРМІНСКАЙ

9 мая 1953 года ў падмаскоўным стараабрадчым пасяленні Іонава нарадзіўся хлопчык. Своеасаблівы свет сямейных ікон і рэлігійных абрадаў зрабіў на яго свецеўспрыманне велізарны ўплыў. У юнацтве Юрый пакінуў бацькоўскі дом і паехаў вучыцца ў Беларусь. Прысвятлючы сябе медыцыне, стаў эндаваскулярным хірургам. Непасрэдна пры яго ўдзеле ў Беларусі з'ярадзіліся 1970-х пачалі ўкараняцца дыягнастычныя і лячэбныя метадыкі малатраўматычнай рэнтгенаваскулярнай хірургіі. Дарэчы, рэнтгенаперацыйнае аддзяленне эндаваскулярнай хірургіі было заснавана ў

РНПЦ «Кардыялогія» ў 2001 годзе. У складзе аддзялення — чатыры рэнтгенаперацыйныя кабінеты, аснашчаныя сучасным абсталяваннем для выканання самых складаных даследаванняў і аперацыйных умяшанняў для лячэння сардэчна-сасудзістых захворванняў дарослых і дзяцей. Спецыялісты, якія прайшлі падрыхтоўку ў вядучых замежных клініках, робяць унікальныя аперацыі на каранарных, нырковых, перыферычных сасудах, на аорце, а таксама аперацыі пры рознай дзіцячай прыроджанай паталогіі.

...Лёс звёў доктара Пятрова са многімі вядомымі беларускімі мастакамі. Нагледзячы на іх уплыў і ўласную інтуітыўную цікакасць да выяўленчага мастацтва, Юрый Пятровіч усё ж такі доўгі час не асмеляваўся ўзяцца за пендзаль. Гэта здарылася толькі ў 50 гадоў! Творчасць Пятрова аказалася не звязанай з рэальнымі вобразамі або падзеямі. Цілеснае заставалася і застаецца ў прафесійнай дзейнасці. Карціны ж з'яўляюцца праваднікамі проста хрысціянскай ісціны: усё рэальнае, бачнае, фізічнае жыве... пакуль натхняецца і напаяняецца нябачным, недакранальным — духоўным.

Святлана БАРЫСЕНКА

МОШЧЫ СВЯЦІЦЕЛЯ СПІРЫДОНА ТРЫМІФУНЦКАГА ПРЫБЫВАЮЦЬ У БЕЛАРУСЬ

39 па 18 мая па благасленні Мітрапаліта Мінскага і Слуцкага, Патрыяршага Экзарха ўсяе Беларусі Філарэта ў Беларусь упершыню будзе дастаўлена вялікая праваслаўная святыня — вярца (правая рука) свяціцеля Спірыдона Трыміфунцкага. За восем дзён верхні змогучы прыкласіцца да мошчы ў Мінску, Полацку, Жыровічах, Кобрыне і Брэсце.

Плануецца, што ў Мінску мошчы будуць знаходзіцца з вечара 9 (прыбыццё ў 20.30) па раніцу 13 мая (ад'езд у 9.30) — у Свята-Духавым кафедральным саборы (вуліца Кірыла і Мяфодзія, 3), а таксама 17 і 18 мая. У пятніцу, 17-га, ўсяго паўтары гадзіны — з 16.00 да 17.30 — у храме ў гонар прападобных Опцінскіх старцаў на вуліцы Кас-

НАВІНЫ

ПАЦЭІ

ФАКТЫ

НАВІНЫ

ПАЦЭІ

ФАКТЫ

15 МАЯ СТАЎКА РЭФІНАНСАВАННЯ ЗНІЗІЦЦА ДА 25% ГАДАВЫХ

Такое рашэнне прынята ўчора праўленнем Нацыянальнага банка. Паводле звестак упраўлення інфармацыі і грамадскіх сувязяў Нацбанка, гэты крок грунтуецца на ацэнцы далейшага запаволення інфляцыі (у красавіку прыродны сплавяецік цен каецца істотна ніжэйшым, чым у папярэдні месяцы), што аумоўлівае захаванне рэальных працэнтных ставак у эканоміцы на значным дадатным узроўні, нягледзячы на зніжэнне іх намінальных значэнняў.

«Дадатнае сальда знешняга гандлю таварамі і паслугамі разам з пастаянным перавышэннем пранавы замежнай валюты над попытам на яе на ўнутраным валютным рынку фарміруе ўмовы для ўстойлівасці беларускага рубля і нават яго ўмацавання, — тлумачыць у галоўным банку краіны. — На гэтым фоне высокая даходнасць рублёвых зберажэнняў істотна перавышае даходнасць дэпазітаў у замежнай валюце і стымулюе інтэнсіўны прырост тэрміновых рублёвых укладаў насельніцтва. Сёлета за 4 месяцы іх аб'ём у банках павялічыўся на 7 трлн рублёў». Паведамляецца, што «Нацыянальны банк і надалей працягне правядзенне ўзаважнай працэнтнай палітыкі, свочасоаева разгучыць на змяненне сітуацыі ў знешнім гандлі, рэальным сектары эканомікі і на фінансавых рынках, з мэтай падтрымання манетарнай стабільнасці ў краіне».

У КРАСАВІКУ ПАВЯЛІЧЫЛІСЯ ЗОЛАТАВАЛЮТНЫЯ РЭЗЕРВЫ

Па выніках красавіка золатавалютныя рэзервы нашай краіны ў вызначэнні Спецыяльнага стандарта распаўсюджвання звестак МВФ павялічыліся на 106,2 мільярд долараў ЗША і на 1 мая склалі 8,2549 мільярд, паведамляе ўпраўленне інфармацыі і грамадскіх сувязяў Нацыянальнага банка.

У нацыянальным вызначэнні грашовыя запасы Беларусі павялічыліся на 63,3 мільярд долараў ЗША і на 1 мая склалі 9,2836 мільярд. «Павелічэнню рэзерваў спрыяла наступленне пятага траншу крэдыту Анты-крызіснага фонду ЕўрАзЭС у суме 440 мільярд долараў ЗША. Адмоўна паўплывала на аб'ём золатавалютных рэзерваў значнае зніжэнне цаны на золата на міжнародным рынку каштоўных металаў», — заявілі ў галоўным банку краіны. Дарэчы, Нацыянальным банкам і ўрадам рэспублікі былі выкананы ў поўным аб'ёме знешнія і ўнутраныя абавязальствы ў замежнай валюце.

Уладзіслаў КУЛЕЦКІ.

КАШТОЎНЫЯ МЕТАЛЫ Ў СКУПКАХ ПАДАРАЖЭЛІ

Адпаведнай паставой Мініфіна з 1 мая вызначаны новыя цэны на каштоўныя металы ў вырабах і ломе, якія прымаюцца ад насельніцтва ў скупках.

Такім чынам, цяпер грам золата 375-й пробы прымаецца ў людзей за 119580 рублёў, 500-й пробы — за 159440, 583-й і 585-й пробы — за 186550, 750-й — за 239160, 900-й — за 286990, 916-й — за 292100, 950-й — за 302940, 958-й — за 305490 рублёў. Пляціна 950-й пробы каштуе цяпер 312040 рублёў.

Серабро 750-й пробы зараз прымаецца за 4030 рублёў за грам, 800-й пробы — за 4290, 875-й — за 4700, 916-й — за 4920, 925-й — за 4960, 960-й — за 5150 рублёў. Зубныя пратэзы і іх элементы з наяўнасцю золата 900/750 пробы каштуюць зараз у скупках па 282210 рублёў за грам, а элементы зубных пратэзаў са сплаву золата 750-й пробы з пляцінай і серабром (75%-9%-8%) прымаюцца ў фізінных асоб па 269150 рублёў за грам.

Сяргей КУРКАЧ.

СТАРТ БУДАЎНІЦТВА ДАДЗЕНЫ

На пункце аўтадарожнага пропуску «Пясчатка» беларускапольскай мяжы, недалёка ад Брэста, распачаты трэці этап будаўніцтва аб'екта інфраструктуры. З гэтай нагоды адбыўся ўрачысты мітынг, у падмурак будынка закладзена капсула з пасланнем да нашчадкаў. Міжнародны праект «Будаўніцтва і аснашчэнне абсталяваннем аўтадарожнага пункту пропуску Пясчатка — Полаўчы» ажыццяўляецца сумесна з Еўрапейскім саюзам. ЕС выдаткуе на гэтыя мэты 10,9 мільёна еўра, Рэспубліка Беларусь — 1,2 мільёна еўра.

Пункт пропуску, размешчаны ў Камянецкім раёне, функцыянуе з 1993 года. І яго тэхнічныя характарыстыкі адсталі ад сучасных патрабаванняў. Пасля завяршэння будаўніцтва прапуская здольнасць яго складзе 1200 аўтамабіляў за суткі (зараз пункт прапуская 400). Цяпер «Пясчатка» мае міждзяржаўны статус, а ў новым фармаце пункт пропуску стане міжнародным. Для пропуску транспарту і турыстаў прадугледжана 16 кнараў, па восем з кожнага боку. Тут будуць выкарыстоўвацца сучасныя тэхналогіі мытнага і іншых відаў кантролю.

Першы і другі этапы будаўніцтва праведзены беларускімі бокамі. Падрыхтавана пляцоўка, уведзены ў эксплуатацыю магістральны газавод па працягласці 9 кіламетраў. Тэрмін рэалізацыі праекта складае два гады. Вызначаны генеральны падрадчык: ім стаў будтрэст №8 горада Брэста.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

НЕ ДАТРЫВАЛІ...

Паражэннем для зборнай Беларусі па хакеі завяршыўся трэці матч на першынстве свету, які сёлета прымаюць Швецыя і Фінляндыя.

Пядынак з гаспадарамі чэмпіянату, шведамі, для беларусаў атрымаўся нероўвым, мог прынесці жаданыя балы перамогі, але даў, напэўна, іншае — упэўненасць у тым, што змагацца можна з любой камандай. Яскравы прыклад — зборная Швейцарыі, якая ўжо перайграла і канадцаў, і чэхав, і шведаў. І гэтаму не перашкодзіла тое, што ў складзе каманды з шакаладнай краіны толькі тры легіянеры (адзін НХЛавец), а астатнія гульцы прэзентуюць родную нацыянальную лігу. Між іншым, супраць Швецыі беларусы гулялі добра. Пасля паядынку трэнер Андрэй Скабелка прызнаўся, што матч са скандынавамі быў лепшым за той час, пакуль ён кіруе зборнай. Дзякуючы трапнаму кідку Канстанціна Кальцова нашы суаічыннікі выйшлі наперад, пасля прапусціў, амаль да завяршэння сустрэчы гулялі

ПАШДАРМ

Сумесны праект рэдакцыі газеты «Звязда» і Міністэрства абароны Рэспублікі Беларусь

Выпуск № 15 (23)

Алея Перамогі

ЧАТЫРЫ ГЕРОІ ВЯЛІКАЙ ВАЙНЫ

У арміі ёсць такая слаўная традыцыя, як навічана залічана ганаровых ваеннаслужачых у спісы асабовага складу вайсковых часцей. Патрапіць у такія спісы — вялікая пашана. Ды і мець у гістарычным летанісе часці асоб, чый

подзвіг ведае ўся краіна, — дарагога каштуе. Тым больш, калі ганаровыя салдаты — Героі Савецкага Саюза. Не менш прастыжна з'яўляцца і ганаровым грамадзянінам. Асабліва калі ты — поўны кавалер ордэна Славы (гэ-

тая ўзнагарода прыроўнена да звання Героя Савецкага Саюза). У Мінску іх засталася ўсяго чатыры — 3 Героі і 1 поўны кавалер гэтага слаўтага ордэна. Як паказвае гісторыя, у гады вайны часта такія званні прысвойвалі-

ся пасмяротна. Ім пашчасціла. Хоць і іх жыццё не аднойчы вясела на валаску... Сёння, напярэдадні Дня Перамогі, ветэраны Вялікай Айчыннай вайны, якіх адной ім гэта каштавала. Ды што тут утойваць — цаной подзвігу!

Міхаіл ШАЦІЛА

(Герой Савецкага Саюза, ганаровы салдат 116-й гвардзейскай Чырванасцяжнай Радамскай штурмавой авіяцыйнай базы, г. Ліда)



Ваенная біяграфія Міхаіла Шацілы пачалася ў снежні 1943 года. Ён, выпускнік Омскай авіяцыйнай школы пілотаў, адразу быў назначаны камандзірам зваена 76-га гвардзейскага штурмавога авіяцыйнага палка 3-га Беларускага фронту. Да афіцэрскага звання малады лётчык яшчэ не даслужыўся. Таму першыя зорачкі на пагоны давялося здабываць падчас баявых вылетаў.

Праз два гады на яго грудзях заззяла галоўная «зорка». Указам Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР ад 29 чэрвеня 1945 года за ўзорнае выкананне баявых заданняў камандвання па знішчэнні жывой сілы і тэхнікі праціўніка і працягненні пры гэтым мужнасці і гераізму гвардыі старшаму лейтэнанту Міхаілу Шацілу было прысвоена званне Героя Савецкага Саюза.

Збіваць варожыя самалёты даводзілася не толькі ў небе, — успамінае легендарны лётчык. — Аднойчы нам стала вядома, што на трох прыфрантавых нямецкіх аэрадромах размяшчаецца шмат самалётаў. Цудам наша эскадрылля змагла

прабіцца праз зенітную заслонку і знішчыць 10 варожых самалётаў. Цяжка баі адбываліся і ў небе. Асабліва калі яны былі нечаканымі. Як, напрыклад, тады, калі над Беларуссю ў нас адбылася «сустрэча» з нямецкімі бамбардзіроўшчыкамі, якія ляцелі да нас. Бой тады быў няроўны: з нашага боку — самалёты-штурмавікі, з варожага — бамбардзіроўшчыкі і знішчальнікі. Я тады збіў адзін бамбардзіроўшчык, таварышы — чатыры. Астатніх самалётаў і след прастыў. Спатрэбіліся нам і бомбы, якімі былі знішчаны самаходная прылада і 2 мінамёты ворага. І гэта — за адзін дзень.

Нямала паветраных баёў Міхаіл Шаціла выйграў і на нямецкай тэрыторыі. Так эскадрылля «Ілаў» пад яго камандаваннем нанесла ўдар па скопшчы варожай тэхніцы і жывой сіле ў раёне Медзнуў і Неендорфа. Ён там прамым пададаннем вывеў са строю танк «Тыгр», разбіў 2 зенітныя батарэі і некалькі самалётаў на адным з аэрадромаў праціўніка.

У маі 1945-га на баявым рахунку камандзіра зваена 76-га гвардзейскага штурмавога авіяцыйнага палка, гвардыі старшага лейтэнанта Міхаіла Шацілы значылася 137 баявых вылетаў. Доказам майстэрства служылі фотаздымкі, зробленыя падчас вылетаў.

Васіль МІЧУРЫН

(Герой Савецкага Саюза, ганаровы салдат 120-й гвардзейскай асобнай механізаванай брыгады, г. Мінск)

Баявую загартоўку кулямётчык Васіль Мічурын атрымаў падчас савецка-фінляндскай вайны (1939 — 1940 гг.). Вялікую Айчынную сустрэў ужо будучы Героем Савецкага Саюза.

— А было ўсё так. Марозным лютавым днём 1940 года. Я быў тады кулямётчыкам 271-га мотастралковага палка 17-мотастралковай дывізіі Паўночна-Заходняга фронту. Мы атрымалі загад аб наступленні. Падчас бою камандзір узвода быў смяротна паранены. Прышлося браць ініцыятыву ў свае рукі. 15 кулямётчыкаў да апошніх сіл змагаліся з ворагам. У жывых застаўся толькі я і падносны патроняў Караляў. Апрочна праціўніка нарэз Пінус-Ёкі, што каля вёскі Мэрэ (зараз Выбаргскі раён Санкт-Пецярбургскага вобласці), была паспяхова прарвана.

«За ўзорнае выкананне баявых заданняў камандвання на фронце барацьбы з фінскай белгвардзейскай і працягненні пры гэтым адвагу і гераізм» Указам Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР ад 7 красавіка 1940 года Васілю Мічурыву было прысвоена званне Героя Савецкага Саюза.



Іван КУСТАЎ

(Герой Савецкага Саюза, ганаровы салдат 120-й гвардзейскай асобнай механізаванай брыгады, г. Мінск)



Удзельнік баёў па вызваленні Беларусі, Украіны, Малдовы, Румыніі, Польшчы. Якраз па польскай зямлі камандзіра стралковай роты 1052-га стралковага палка 301-й стралковай дывізіі 1-га Беларускага фронту, капітана Івана Кустава і напаткала вышэйшая ўзнагарода.

— Падчас Вісла-Одэрскай аперацыі 14 студзеня 1945 года наша рота прарвала абарону праціўніка. Гэта было дзесьці за 60 кіламетраў на поўдзень ад Варшавы. У ноч на 15 студзеня фарсіравалі ракі Пільца — прыток Віслы. Удалося захапіць плацдарм ворага на супрацьлеглым беразе і ўтрымліваць яго да падыходу асноўных сіл. У нашай роте было 104 чалавекі, ворагаў — значна больш. Пераадолець страх дапамагла вера ў Перамогу і любоў да Радзімы.

Сціплы ветэран не сказаў самага галоўнага. Пры вызваленні плацдарма ў раёне польскага сяла і фарсіраванні ракі Пільцы толькі капітан Іван Кустаў асабіста знішчыў 27 фашыстаў, а 25 — захапіў у палон.

9 мая 1945 года сустрэў у шпіталі ў Саратаве: быў цяжка паранены. Аб Перамозе даведваўся з газет. Яшчэ адна радасная навіна чакала яго у той дзень. У пісьме ад камандзіра палка Іван Кустаў даваў аб прысвоеным яму званні Героя Савецкага Саюза. Узнагароду ўручылі толькі ў 1946 годзе, пасля выпіскі са шпітала.

Віктар ВЕТАШКІН

(поўны кавалер ордэна Славы, ганаровы грамадзянін Гомельскай вобласці)

Калі грывнула вайна, Віктару Веташкіну было толькі 16. Барацьба з ворагам у юнака пачалася з капання процітанкавых равоў на сваёй малой радзіме — на Гомельшчыне. Трапіў пад акупацыю. Пасля вызвалення паступіў у Гомельскі чыгуначны тэхнікум. Юнакоў яго ўзросту пачалі прызываць у армію. А навучанне ў тэхнікуме аўтаматyczna вызваліла ад праходжання службы. Хтосьці быў бы задалены гэтым. Толькі не Віктар. У пачатку 1944 года ён добраахвотнікам прыйшоў у ваенкамат і праз некалькі дзён ужо быў прызваны.

Месяц падрыхтоўкі — і юнак быў накіраваны ў 601-ы стралковы полк 82-й стралковай дывізіі. Палігон для гамлячана стаў другім домам, а вінтоўка — першым сябрам. Прышоў шлях ад звычайнага стралка да наводчыка мінамёта.

Віктар Веташкін вызваляў ад нямецкай акупантаў родную Беларусь. Падчас аперацыі «Баграціён» разам са сваім палком удзельнічаў у разгроме буйной варожай групы пад Бабруйскам. Цяжкі бой, з невялікімі стратамі з абодвух бакоў, завязваўся недалёка ад Мар'інай Горкі. Загінула шмат аднапалчан. Сярод іх мог быць і Віктар, але тады яму пашанцавала: нямецкі аўтаматчык, страляючы ва ўпор, прамакнуўся. У Прыбалтыцы камандзіра мінамётнага разліку Веташкіна кантулялі: пачаў разарваўся снарад. Пасля трох дзён, праведзеных у медсанбачу, зноў вярнуўся ў строй. Яшчэ адно раненне — каля Варшавы. На шчасце, быў у сілах працягваць бой. І зноў жыццё вясела на валаску... Так было і на тых дзвюх пераправах — цераз Віслу і Одэр, за што ён атрымаў два ордэны Славы — 3-й і 2-й ступеняў.

— На досвітку на самаробных плятах мы перапраўляліся на супрацьлеглы бераг, — успамінае тыя падзеі Віктар Дзмітрыевіч. — На шчасце, немцы нас не заўважылі: выратаваў ранішні туман.

Яны спахапіліся, калі мы ўжо былі на іх беразе. Якая бойня там пачалася!

Дакументы сведчаць: «... Чырвонаярміец Віктар Веташкін 14 студзеня 1945 года пры прарыве варожай абароны на левым беразе ракі Віслы ў раёне польскага горада Варка знішчыў дзве кулямётныя кропкі і да дзесці варожых салдат». Праз месяц Указам Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР яго ўзнагародзілі ордэнам Славы 3-й ступені ...

За два з паловай месяцы 601-ы стралковы полк з баямі прайшоў па Польшчы і выйшаў да ракі Одэр. І тут ужо малады сяржант Веташкін зноў вызначыўся. «... 27 сакавіка 1945 года пры ліквідацыі плацдарма саперніка на правым беразе ракі Одэр камандзір мінамётнага разліку 601-га стралковага палка Віктар Дзмітрыевіч Веташкін знішчыў дзве агнявыя кропкі і адзіначыць салдат праціўніка». За гэта яму ўручылі ордэн Славы 2-й ступені.

Да Перамогі заставаліся лічаны дні. На подступах да Германіі Віктар Веташкін знішчыў 5 варожых агнявых кропак і каля 10 нямецкіх салдат. Гэты подзвіг быў ацэнены яшчэ адной «Славай» — 1-й ступені.

Апошняя ўзнагарода напаткала Віктара Дзмітрыевіча толькі ў 1970 годзе. Адзін маскоўскі пісьменнік, працуючы з ваеннымі архівамі, знайшоў звесткі аб тым, што беларускі мінамётчык за баі на тэрыторыі Германіі быў удастоены гэтай высокай ўзнагароды, але так яе і не атрымаў. Больш за тое, гамлячанин пра яе нават і не падазраваў. Толькі праз чвэрць стагоддзя пасля заканчэння вайны ён даведваўся і аб тым, што з'яўляецца поўным кавалерам такой высокай ўзнагароды. Гэта было так нечакана, што і сёння ветэрану, які ледзь стрымлівае слёзы, цяжка ў гэта паверыць.

— Для мяне такая навіна стала самым лепшым падарункам да 25-годдзя святкавання Вялікай Перамогі!

Падрыхтавала Вераніка КАНЮТА. Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ і з асабістага архіва ветэранаў.

Рэдакцыйная пошта

БАРАНІЛІ РАДЗІМУ... ПАДЛЕТКІ

Напярэдадні 30-й гадавіны Вялікай Перамогі — у 1975 годзе — па ініцыятыве газеты «Зорька» і савета піянерскай арганізацыі Беларускай арганізацыі батальён беларускіх арлянят, куды залічылі каля 500 байцоў, якія падлеткамі змагаліся ў гады Вялікай Айчыннай вайны на фронтах і ў партызанскіх атрадах. Яны былі салдатамі, разведчыкамі, сувязістамі, ад'ютантамі армейскіх і партызанскіх камандзіраў.

У батальён беларускіх арлянят былі залічаны і краснапольчане Алёша Жакаў, Міша Маскалёў, Сяня Цікоў, Сяня Пільман, Леў Кузняцоў, Сярожа Герашчанка, Коля Рыжыкаў. Пра іх баявыя справы можна раскажаць бясконца.

Ветэран Вялікай Айчыннай вайны Аляксей Жакаў успамінаў: «... Да вайны скончыў чатыры класы. Дачакаўся летніх канікул і паехаў да сястры ў Курскую вобласць. Там напаткала вайна. У акупацыі гітлераўцы расстралілі бацьку, загінулі сястра і брат. Калі Чырвоная Армія вызваліла курскае сяло, мне было чатырнаццаць. Я рываўся на фронт. Угварыў салдат 628-га артылака ўзяць мяне з сабой. З імі атрымаў баявое хрышчэнне ў Курскі бітве пад вядомай Прохараўкай. Пасля ўдзельнічаў у вызваленні Кіева, Львова, Польшчы і Чэхаславакіі, у бітвах за Вінніцу і Каманецк-Падольскі. Прымаў удзел у вызваленні. На фронце стаў вадзіцелем аўтамашыны, на якой з'ездзіў тысячы кіламетраў цяжкіх ваенных дарог.

І зараз памятаецца бадай што кожны час той страшнай вайны. Адзін з іх — 13 кастрычніка 1943 года. На участку, дзе наступала наша асобная гарматная брыгада, вораг трымаў пад абстрэлам усе дарогі. А нам, вадзіцелям, трэба было які магутны падкінуць артылерыстам снарады. А як? Камандаванне не адражалася адпрацяваць людзей на немінучую гібель. Тады даставіў снарады ўзліся добраахвотнікі. Сярод іх быў і я. Камандаванне ацаніла гэты акт подзвігу: мне ўручылі медаль «За баявыя заслугі».

Вайна пазбавіла мільёны падлеткаў дзяцінства. Сярод іх быў і Міша Маскалёў з вёскі Булгаі. Акупанты закатавалі яго бацьку і маці за сувязь з партызанамі, абрабавалі і спалілі радзіму дом. Дваццацігадовы хлопчык застаўся круглым сиратам.

Камандзір адной з воінскіх часцей Кандрацьеў усынавіў хлопчука. Так Міша стаў сынам палка. Часам яму ўдавалася здабываць звесткі такой важнасці, што бывалы разведчыкі па-добраму зайдросцілі. Аднойчы, калі вайскоўцы трапілі ў акружэнне, камандзір даручыў юнаму байцу прабрацца праз варожае калейку з данясеннем. Гэтае заданне Міша выканаў паспяхова: на грудзях у яго зазаяў ордэн Славы 3-й ступені.

Сяня Цікоў значыўся ў спісках асабовага складу партызанскага атрада «Уперад». Вось адзін з баявых эпізодаў.

...У вёсцы Гардзеўка Клінцоўскага раёна размяшчаўся паліцэйскі гарнізон. Начальнік штаба атрада Шульгін распрацаваў аперацыю пад кодавай назвай «Соль». Планаваўся не толькі разграміць паліцэйскі гарнізон, але і захапіць склады з соллю, у якой мелі вялікую патрэбу партызаны і насельніцтва. У гэтым баі Сяня Цікоў захапіў у палон паліцая і прывёў яго ў Гардзеўку, дзе партызаны правялі «суд народа» над здраднікам. Камісар брыгады Малугоін перад строем аб'явіў юнаму байцу падзяку.

У 1943 годзе партызанская брыгада «Уперад» у Клятынскіх лясах была блакіравана немцамі. Трэба было выходзіць з акружэння. На плячах у Сяні быў генератар ад рацыі. Ён кола ворагаў сціскаў. Давялося прыняць бой, цяжкі і няроўны. Загінулі многія народныя мсціўцы. Гітлераўцы паспрабавалі захапіць радзімку Таню. Варожы салдат накінуўся на яе, але Сяня застрэліў фашыста. Рацыя была выратавана. Камандаванне ўзнагародзіла Сяню медалём «За баявыя заслугі».

У Сяні Пільмана на пачатку вайны загінулі бацька, брат і сястра. Ён застаўся адзін. Пасля ўцёкаў з гэта, сустрэўся з байцамі партызанскага атрада «Другія», які дзейнічаў у Гомельскай і Чарнігаўскай абласцях. Яго камандзірам быў Качуеўскі. Ён і гадзіў загад: залічыць Сяню Пільмана юным байцом партызанскага атрада.

...Камандзір групы разведчыкаў Глухаў загадаў Сяню прабрацца ў вёску Старая Каменка Слаўнарскага раёна і сабраць звесткі пра паліцэйскі гарнізон. Загад быў выкананы. Гэта было

яго першае баявое «хрышчэнне».

Быў снежань 1943 года. Самалётам іх перакінулі ў Баранавіцкую вобласць. Заданне было стварыць тут партызанскі атрад «Пераможцы». Сярод байцоў-падрыўнікоў значыўся і Сяня Пільман. Заданна заключалася ў тым, каб паралізаваць рух цягнікоў на чыгуны, не даць перакінуць варожыя сілы на Украіну, дзе немцы рыхтаваліся да наступлення.

Сваіх сяброў Сяня пакінуў у баявой ахове, а сам стаў разрабаць снег паміж шпаламі, каб заклаці ўзрыўчатку. Далучыў бікфордаў шнур, а тут здарылася непрадбачанае: шнур не загарэўся. І тады Сяня ўстаў ва ўвесь рост з супрацьтанкавай гранатай, якую ён браў пра запас, і пайшоў насустрач цягніку. Хлопец узмахнуў гранатай і кінуў яе на чыгуначны шпаль, дзе ляжаў боекамплект. Паравоз уздыбіўся, з грукатам паляцелі вагоны з жывой сілай і тэхнікай...

«1 лютага 1944 года пры выкананні баявога задання падрыўнік Сямён Захаравіч Пільман загінуў», — адзначалася ў архіўнай даведцы.

Гэта былі крокі ў бессмяротнасць юнага героя Краснапольшчыны Сяні Пільмана, якому споўнілася толькі 16 гадоў...



Аляксей Жакаў падчас сустрэчы з выхаванцамі дзіцячага садка ў г.д. Краснаполле ў 1977 годзе.

...Камандзір партызанскага атрада № 41 Сямён Карэюкоў, былы сакратар Краснапольскага райкама партыі, вельмі цёпла ўспамінае Леўна Кузняцова, які ў партызаных быў разам з бацькамі. Вёў сабе ён энэргічна, часта хадзіў у разведку, удзельнічаў у баях з фашыстамі.

...Сярожа Герашчанка не памятаў сваіх бацькоў, быў сиратам, жыў у вёсцы Крыўляці з сястрой. Яму ішоў чатырнаццаці год. Летам 1942 года ён ужо быў сярод партызанаў, дапамагаў збіраць зброю і перадаваў у атрад. Аднойчы атрымаў заданне разведчыц, які грыв воляць нямецкія аўтамашыны па бальшаку Краснаполле — Чэрышка. Загадам камандзіра яго залічваюць у асобы атрад, які ўдзельнічае ў разгроме паліцэйскага гарнізона ў вёсцы Пільня. Сяргей Герашчанка з разведчыкамі перакраў дарогу з боку Чэрышка. Як пазней высветлілася, партызаны вялі бой са штабам карнай дывізіі, кінуўта на барацьбу з народнымі мсціўцамі.

...У другой палове жніўня 1942 года ў Сасновіцы поўным ходам пачалася рабаванне вясцоўцаў. Сэрца шасцікласніка мясцовай сям'ігодкі Коля Рыжыкава поўналіся ныванісою да лютых чужынкаў, хацелася помсціць ворагу, змагацца, як яго браты Мікіта і Аляксандр, які былі на фронце.

Аднойчы Колю напаткаў Фёдар Астапенка і прапанаваў сустрэцца апоўначы ў канцы вёскі на дубравецак дарозе, дзе чакалі партызаны. Так Коля стаў разведчыкам ва ўзводзе Астапенкі.

Былі гроўныя баі, хадзілі на чыгунку і пускілі пад адхон варожыя эшалоны. Апошні бой у Коля быў 23 верасня 1943 года пад Шалухоўкай, калі партызаны разграмілі нямецкі полк. У баі браў удзел вясельны партызанскі атрад, які налічваў больш за 500 чалавек. Там адбылася доўгачаканая сустрэча з байцамі Чырвонай Арміі. Медаль «Партызану Айчыннай вайны» ўпрыгожыў палі грудзі юнага патрыёта Коля Рыжыкава.

Апісваючы яго баявыя справы, ва ўзнагародным лісце камандаванне партызанскага атрада «За Радзіму» адзначала: «16 сакавіка 1943 года ў засадах М. Рыжыкаў знішчыў трох здраднікаў і аднаго ўзяў у палон. У верасні 1943 года па поўнач ад станцыі Камунары ўдзельнічаў у падрыве цягніка — двух вагонаў з асабовым складам і да 20 вагонаў з ваенным грузам. 13 верасня замініраваў і ўзарваў 23 радыі...».

Так змагаліся і грамілі ненавіснага ворага юныя краснапольскія патрыёты з батальёна беларускіх арлянят.

Фёдар ГАНЧАРОВ, старшыня Краснапольскага раённага савета ветэранаў

Ваенная біяграфія

Сакрэт даўгалецця сапёра Кутузава

Удзельнік дзвюх войнаў — савецка-фінскай і Вялікай Айчыннай — Нікіфара Кутузава не раз прымаў за нашкод ка знамяціта рускага фельдмаршала. Як бы ветэран ні адмаўляў падобнае святства, з вялікім палкаводцам яго аб'ядноўвае не толькі прозвішча. Як і яго цёзка, беларускі Кутузаў правёў дзяцінства на Пскоўшчыне. Скончыў і тую ж навучальную ўстанову — Ленінградскую ваенна-інжынерную школу. Толькі з розніцай амаль у два стагоддзі...

Вясну 1945-га сапёр Нікіфар Кутузаў не забудзе ніколі. 9 мая сустрэў у Гродне, дзе праходзіў службу ў адной з часцей унутраных войскаў. Пачуўшы ўрачыстую прамову Левітана, расчыніў акно і пацў страляць у паветра з пісталета, крычычы святое — «Перамога!» Столькі падзей на адну вясну! Усякіх падзей! Праз некалькі дзён, атрымаўшы доўгачаканую вестку, памерла маці. Двама месяцамі раней, у сакавіку, нарадзілася адзіная дачка.

Яна і сустрэла мяне, калі я завітала да 103-гадовага ветэрана. Нікіфар Міхайлавіч якраз адпачываў. Таму ў Людмілы Нікіфараўны быў час раскрываць сакрэт даўгалецця свайго бацькі:

— Калі вы хочаце пацў, што ні курыў, ні піў, спортам займаўся, то не чакайце! Галоўны сакрэт у тым, што ён усё жыццё працаваў не

пакладаючы рук: у хаце, у полі, у садзе, на гародзе... Яшчэ бацька цудоўна гуляў ў шахматы! Можна гадзінамі прасядзець за шахматнай дошкай, за расшэном шахматных задач. Ды і та загартоўка, якую ён атрымаў падчас дзвюх войнаў, не ідзе ў параўнанне ні з якім відам спорту!

Баявое хрышчэнне Нікіфара Кутузава адбылося ў 1939—1940 гадах — падчас вайны з Фінляндыяй. Давялося на практыцы за-своіць прафесію сапёра, якую атрымаў у Ленінградскай ваенна-інжынернай школе. Праўда, сапраўдна праца пачалася ўжо пасля завяршэння фінскай кампаніі, калі ён, ужо камандзір роты 110-га асобнага снайперскага батальёна, ствараў абарончыя збудаванні на новай мяжы з Фінляндыяй — пад Выбаргам.

Вайну прафесійны сапёр сустрэў у мястэчку Гарбалова, што недалёка ад тагачаснага Ленінграда. Там ён узначальваў пуцявы ўзвод навучальнага дарожна-эксплуатацыйнага палка. У складзе таго ж палка, толькі ўжо на пасадзе намесніка камандзіра роты, Нікіфар Кутузаў быў адпраўлены на фронт.

Яго жонка Марыя з двума маленькімі сынамі — 3-гадовым Барысам і паўтарагадовым Уладзіславам — засталася ў Ленінградзе. Тут яны зведлі годад і холад блакады, засталіся без святла і вады. Не ведалі нават, што ў гэтым горадзе іх любіць муж і бацька, які, як і тысячы вайскоўцаў Чырвонай Арміі,

прымаў удзел у абароне блакаднага Ленінграда. Тут памёр ад голаду старэйшы брат Нікіфара Кутузава — Захар. У маі 1942-га варожа куля напаткала і самога сапёра: ён быў цяжка паранены ў плячо.

— Цудам удалося выжыць! — успамінае Нікіфар Кутузаў. — Столькі было параненых! Не ўсе выжывалі пасля аперацыі: паміралі ад жудаснага болю. Тады ж не было абязбольвальных. Дапамагаў толькі стрэптацыд.

Пасля працяглага лячэння, у канцы 1943 года вайсковец вярнуўся ў армейскія рады — адразу на фронт. У студзені 1944-га служба сапёра працягвалася на тэрыторыі Беларусі. Будучы камандзірам інжынерна-аднаўленчай роты ў Гомелі, разам з саслужыцамі вызваў родную зямлю ад «падарункаў» вайны — неразвараных бомбаў, мін, артылерыйскіх снарадаў...

— Жыццё літаральна вясела на валаску: не раз здавалася, што тое ці іншае размініраванне будзе апошнім, — раскавае ветэран. — Аднойчы прыйшлі на размініраванне чыгуначнай станцыі. Зрабілі ўсё, што ад нас патрабавалі. Толькі адзіны — адбыўся выбух.

Пасля заканчэння вайны Нікіфар Кутузаў праходзіў службу ў ваенным гарадку Аполіца, што пад Мінскам. Разам з вайскоўцамі інжынернай роты, якую ён узначальваў, працягвалі размініраваць

Нікіфар Кутузаў з дачкой Людмілай: фотаздымкі, быццам машына часу, вяртаюць іх далёка-далёка...



аб'екты. На рахунку сапёра — тысячы знішчаных боепрыпасаў, а значыць, і тысячы выратаваных жыццяў. Подзвіг чалавека, які рызыкаваў сваім жыццём, быў годна ацэнены: два ордэны Айчыннай вайны — І і ІІ ступені, ордэн Чырвонай Зоркі

Алесь САВІЦКІ:

«ТОЛКІ МУЖНЫ ДАСЯГАЕ МЭТЫ»

Пісьменнікі хлеб нялёгі. Пакуты слова вымагаюць напружана ўсіх сіл — разумовых, душэўных, маральных, фізічных. Гэта цяпер некаторыя аўтары «кляпаюць» так званыя тэксты за дзень-другі, у лепшым выпадку — за месяц. А раней пісаліся творы на працягу некалькіх гадоў.

Дык вось створанае Алесем Савіцкім урвавае: 10 раманаў і 13 апавесцяў, у тым ліку 5 дзіцячых. 23 арыгінальныя кніжкі!

Але справа нават не ў колькасці створанага. Як адзначыў народны пісьменнік Беларусі Іван Шамкін, «у пасляваеннай беларускай прозе творы Алесь Савіцкага займаюць сваё асобнае, адметнае месца. Са старонак яго кніг перад чытачамі паўстаюць людзі, якія вызначаюцца гуманна-актыўным стаўленнем да жыцця, моцнага духам, загартаваным, бескампрамісным і адданым сваёй справе».

Былы партызан-падрыўнік, баец Савецкай Арміі, які з баямі дайшоў да Берліна і пераможна распісаў на сцяне рэйхстага, чалавек, які быў тройчы паранены, неаднойчы глядзеў смерці ў вочы, Алесь Савіцкі ў сваіх творах не перастае сцвярджаць адну з самых галоўных, на яго думку, чалавечых якасцяў — мужнасць. «Чалавек павінен быць мужчын. Мужчын у горы. Гора тады робіцца меншым. Мужчын у бядзе. Тады бяда ніколі не возьме верх над чалавекам. Мужчын у радасці. Тады чалавек не забудзе падзяліцца радасцю са сваім сябрам.

Толькі мужны дасягае мэты. Толькі яму адкрыта вялікая асацола змагання і перамогі.»

Вось чаму, лічыць пісьменнік, у нашым будзённым жыцці, у нашай паўсядзённай працы заўжды трэба быць шчырым і мужчын. Інакш нельга. Калі ты быў шчыры і мужны ў дробязі сёння — заўтра ты будзеш шчыры і мужны ў вялікім. Сёння ты не

ІШЛА ВАЙНА НАРОДНАЯ

— Алесь Ануфрыевіч, мы сустракаемся напярэдадні чарговай гадавіны Вялікай Перамогі, таму лагічным будзе пачаць нашу гаворку з ваеннай тэмы. Скажыце, калі ласка, дзе і як пачалася для вас вайна?

— Вайна для мяне, як і для большасці нашых людзей, пачалася на досвітку 22 чэрвеня 1941 года. У горадзе Гродна. У гэтым абласным цэнтры тады дысплачараваліся штаб 3-й арміі. А бацька мой працаваў у штабе, нацфінанс.

У Гродна мы пераехалі ў канцы трыццаці дзевятага з Палацка, дзе жылі ў роднай бацькоўскай хаце. Тут, у гэтай хаце, я і нарадзіўся. Правёў свае дзіцячыя гады. Але паколькі бацька быў ваіскоўцам, ён вымушаны быў падпарадкавацца дысцыпліне і пераехаць у Гродна, забраўшы і ўсю сваю сям'ю — жонку, траіх сыноў і дачку.

Перад самай вайной я скончыў васьмі клас і ўжо жыў радасцінай летніх канікулаў. Справа ў тым, што з суботы на нядзелю мы рыхтаваліся ў падарожжа на байдарках па Нёмане. Мы — гэта вучні старэйшых класаў. Маці сабрала нас з Геням, маім старэйшым братам, тэрмас з чаем, бутэрброды, запасную вопратку. І мы, шчаслівыя, леглі спаць. А на досвітку прачнуліся ад жахлівага выцця бомбаў, страшэнных выбухаў і грывомных залпаў гармат процітанкавай абароны. Памятаю як зараз: у пакой шыры такі паўзмок, усё дрыжыць, калюшціца, і бацька ў белай блізнё мігусціцца па хаце, нервова-хапталіва апрагнаецца. Першае, што ён сказаў, калі мы ўсе падхапіліся: «Гэта — вайна». Зашліпваючы партулёно, яшчэ раз узрушана паўтараюць: «Гэта — вайна». А калі выходзіць з хаты, кінуў кароткае: «Чакайце. За вамі прыедуць...»

Вось так вайна ўвайшла ў маё жыццё.

— І што было далей?

— Недзе пасля абеду пад'ехалі да нашага дома палутарка, і нас усіх чацвярых, з рознымі клункамі пагузілі ў кузаў і завезлі на вакзал. Што там рабілася! Горад гарыць, вагоны штурмуюць тысячы людзей. Мама неяк укліла ў тамбура, а нас, дзяткі, салдаты, якія суправаджалі, закінулі ў вагон праз акно.

У Мінск мы перабраліся глыбокай ноччу. Па дарозе нас двойчы бамбілі. На шчасце, бомбы ўзішлон не трапілі. У родны горад дабраліся на перакладных. Бабуля сустрэла нас узрадаваная, са слязьмі на вачах.

Тым часам фронт падышоў ужо да Палацка. Пачалася эвакуацыя партыяна-савецкага актыву і сем'яў ваіскоўцаў. Да нас таксама прыйшоў ваісковец з ваенкамата са спісам, але калі мама ўбачыла, што ў гэтым спісе няма нашай бабуні, то ехаць адмовілася.

І мы засталіся.

— А якім чынам вы трапілі ў партызаны?

— Па праўдзе кажучы, напачатку ніякай думкі пра гэта ў мяне не было. Па-першае, таму што не было і саміх партызан. Па-другое, я ж быў яшчэ падлетак — як і мяне партызан? І па-трэцяе, усе мы спадзяваліся, што нямецкая акупацыя — гэта часова. Што воль адступілі да граніцы 1939 года, а там акупантам наладзім поўны разгром.

— Але якая была перакананасць у моладзі!

— Так. Сёння, можа, той-сёй не паверыць, але ў душы майго пакалення ад першага дня вайны жыла цвёрдая вера ў бліжнюю перамогу. Мы лічылі, што адступленне нашых воіскаў — гэта стратэгічная задума ваеннага камандавання, своеасаблівыя суваройскія маневры. Думкі, што гэта паражэнне, нават не ўзнікала. Карцэла толькі прыкласці да гэтай перамогі і свае рукі. Таму калі сталі хадзіць чуткі, што ў Палацкім бары з'явілася партызаны, мы трывалі жаданнем далучыцца да іх.

І мая мара здзейснілася 6 лістапада 1942 года. Але гэта была ўжо другая спроба. А ў першы раз было так. Мы, тры хлопцаў, дмаваліся ісці ў партызаны. У нас ужо была зброя — вінтоўкі, пісталеты, гранаты.

збаяўся, смела выступіў супраць няпраўды і бруду — заўтра за гэта ўдвая больш будзеш паважачь сябе і ўтрая больш будучы паважачь цябе людзі. Сёння ты дапамог сябру ці зусім незнаёмаму чалавеку — заўтра адчуеш, што гатовы на высокую і мужны подзвіг. Сёння ты скінуў з дарогі камень, што замінаў людзям ісці, заўтра табе захоцца будаваць новую трасу.

Уласнае шчасце чалавек павінен бачыць не ў тым, каб шмат чым валодаць, а ў тым, каб шмат чым быць. Украенне такой жыццёвай мудрасці праз мастацкую літаратуру заўсёды лічыў сваёй галоўнай місіяй пісьменнік-патрыёт Алесь Савіцкі.

І ён такі не толькі ў літаратуры, але і ў сваім уласным жыцці. Алесю Ануфрыевічу неўзабаве споўніцца 90 гадоў. Але, як і ў маладыя гады, ён па-ранейшаму заўсёды бескампрамісны ў барацьбе са злом, з няпраўдаю, заўсёды неабяжывае да ўсяго, што адбываецца навокал. Умее параджаваць паспеху калегі і бурна адрагавецца на несправядлівасці. А яшчэ ўсе, хто ведае Алесь Савіцкага, не перастаюць здзіўляцца яго жыццёваму аптымізму, яго маладой, напорыстай энергіі.

Усё гэта, як мне здаецца, красамойнаўны штрыхі да партрэта Алесь Савіцкага — пісьменніка і чалавека. Застаецца толькі сказаць, што за свае баявыя і працоўныя заслугі Алесь Ануфрыевіч узнагароджаны ордэнамі Чырвонай Зоркі, Айчынай вайны II ступені, Славы III ступені, Знакам пашаны, Францыска Скарыны і шматлікімі медаламі. Ён — лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі, прэміі Ленінскага камсамола рэспублікі, прэміі Саюза пісьменнікаў СССР і ВЦСПС, а таксама літаратурнай прэміі Расіі «Праходарскае поле».

А цяпер паслухаем самога пісьменніка.

— А дзе вы ўсё гэта ўзялі?

— Назбіралі на месцы бабё. Дык воль, захапіўшы ўсю гэтую зброю, мы на чаўне па Палаце паплылі да Дзвіны. А за Дзвіною нас павіныны былі чакаць яшчэ чацвёртае хлопцаў, з якімі ўжо і пайшлі б у Палацкі бор.

І што адбылося? Мы не ведалі, што цераз Палату, блізка да вусця, немцы паклалі металічныя трубы і зрабілі дашчаты насціл, каб можна было напраткі хадзіць на аэрадром. У начной цемры нбога гэтага мы не заўважылі, і наш човен з усяго разгону (а перад гэтым прайшлі моцныя дажджы і ўзровень вады ў Палаце моцна падняўся) дугнуўся ў гэты мост. Човен пераклюліся, і яго плынінчы прысунула да труб. І як мы ні спрабавалі вырацьця яго — нічога не атрымалася. Свой паход у партызаны вымушаны былі адкласці. Зброю схавалі ў прырэчных лязняках і вярнуліся дадому.

І воль дзіўны лёс! Калі б мы (аб гэтым данасліся ўжо потым), калі б мы перабраліся тады на той бераг Дзвіны, то трапілі б проста ў лапы паліцэйаў. Бо ў той чацвёрцы, што нас чакала, было двое пракаватараў. Нібыта само неба нас уратавала.

сёдня, як у Пятроўцы і Венцавое. Бо нас ужо было 67 чалавек.

— І хто былі гэтыя людзі?

— Касцяк, камандны састаў складалі вайскоўцы, якія трапілі ў акружэнне. Кадравым ваіскоўцам быў Іжараў. Ён родом не з Беларусі, аднекуль з-пад Урала. Астатнія партызаны — мясцовыя жыхары.

— Перажыва моладзь?

— Не толькі. Хаця моладзь было многа — чалавек дваццаці.

— І што даручалі моладым?

— Рознае. Мы з Сяргеем, напрыклад, трапілі ў групу падрыў-

Пачуці помсты, нянавісці — не ў традыцыйных народных.

нікоў, якую ўзначальваў Мікалай Няфёдаў. Нас было сем чалавек. На аперацыі выходзілі ўсе, хаця калі мы звычайна заставаліся двое, астатнія забяспечвалі прыкрыццё.

— І што гэта былі за аперацыі?

— Галоўным чынам, падрыў чыгункі, мастоў, засады на дарогах.

— А дзе вы бралі ўзрыўчатку?



3 былімі партызанамі Іва Кургана Славы. 1980 г.

Давялося лета праседзець дома. А ў ноч з 5 на 6 лістапада мы з Сяргеем Зімніцкім, маім школьным таварышам, перапарыліся цераз Дзвіну і пайшлі ў глыб Палацкагабору. Недзе там чупася стралінякі, і мы пайшлі на гукі гэта бою. Ідзем, а бой разгараецца ўсё мацней, мацней. І раптам на лясной дарозе сустракаецца нам танкава з кулямётам «максім», а за ёю — трое верхавых партызан. Вядома, спынілі нас:

— Хто такія? Куды кіруеце?

Так мы і трапілі ў разамішчэнне партызанскага атрада «Смерць фашызму».

— Івае адразу прынялі — падлеткаў, непадрыхтаваных?

— Наконт узросту мы склусілі — прыбавілі па годзе. А што тычыцца падрыхтоўкі, то да вайны я ўжо здаў нормы ПА — гатовы да працы і абароны. У мяне быў нагрудны значок Асавіяжыма, а ўжо будучы падлетак яшчэ ўзяў выдатна страліць. Больш за тое, я ўжо ведаў назвы ўсіх атрутных рэчываў — фазгену, іпрыту, люзіту... Ведаў, як пераважачь рану. Усё гэта мы ведалі. Хоць цяпер кажучы, што мы не рыхтаваліся да вайны. Рыхтаваліся. І не толькі фізічна, але і маральна, духоўна. Мы былі перакананы, што наша краіна не-прыступная для ворага.

ПАМЕРЦІ ЗАУСЁДЫ ПАСПЕШ

— І з чаго пачалася ваша партызанская жыццё?

— Туды са два мы з Сяргеем абжываліся, прывыкалі да ляснога побыту. Жылі ў зямлянках. Вырвучалі падрыўную справу. Але на аперацыі нас пакуль яшчэ не бралі.

А пасля Жараў, баючыся, што немцы наладзяць аблогу, вывёў атрад з лесу ў вёску Завальна. Гэта была глыбокая, маленечкая вёскачка, якую абміналі нават паліцэйа. І ўсю зіму мы правялі ў гэтай вёсцы. Зрэшты, не толькі ў гэтай, але і ў дзвюх су-

валёнкі. Дарэчы, гэтыя валёнкі аднойчы ўратавалі мне жыццё. Раскажаць?

— Канешне.

— Здарылася гэта зімой сорак трэцяга. Я ўжо быў у партызанскім атрадзе «Бальшавік», арганізаваны на базе атрада «Смерць фашызму», і я ўзначальваў у ім групу падрыўнікоў. Дык воль напярэдадні мы схадзілі на чарговую аперацыю, узарвалі мост, паслягова вярнуліся ў атрад. Але была такая адліга, што мае валёнкі прамоклі наскрозь, і калі сталі падсыхаць, то наскі загнуліся, як у тых турэцкіх пантолках. І камандзір гаспадарчага ўзвода, убацькушы мае валёнкі, загадаў іх тут ж скінуць і забраў у рамонт. Паабыццэ падшыў на падшывы кавалкі гумы ад аўмабільнай пакрышкі, і тады ім будзе не страшна някая адліга. І я застаўся ў гэтую ноч у атрадзе. А мае хлопцы пайшлі на чыгунку пад станцыю Загацце. Іх павёў Коля Паўляў.

Лёс гэтага чалавека цікавы і драматычны. Ён — масквіч, на год старэйшы за мяне. Да вайны скончыў 9 класаў. Разам з бацькам у сорак першым пайшоў у народнае апалячэнне, удзеліўшы ў баях пад Масквой. Быў трохі кантухжаны, а бацька паранены. Яны трапілі ў палон, і іх вывезлі сюды, у Беларусь. Калія стаяў Баравуха быў влізны лагер для нашых ваенна-палонных. Там Коля бацька загінуў, а самому яму пашанцавала: удалося ўцячы. Ён перабраўся цераз Дзвіну і пасля доўгага блуканняў знайшоў атрад Жарава і трапіў у падрыўную групу Няфёдава. Але калі атрад падзяліўся, бо ў ім было ўжо больш за 200 чалавек, мы з Колям апыніліся ў новым атрадзе, а Сяргей застаўся ў ранейшым.

— Ваша партызанская аперацыя скончылася летам сорак чацвёртага.

— Так, напрыканцы чэрвеня наша партызанская брыгада імя Варашылава, якой камандаваў легендарны камбрыг Дзмітрый Васільевіч Цюбют, злучылася з рэгулярнымі часткамі Савецкай Арміі. Але перад гэтым трэба было яшчэ працаваць праз пільнае, трагічнае выпрабаванне...

— Правыя блакіды?

— Праварыў... Разумееш, гэта было жыццёва важным не толькі для партызан, але і для наступачых савецкіх воіскаў. Чаму? Зараз растлумачу. Немцы ж тут, на палацкай зямлі, на гэтых вышынях, рыхтавалі чацвёртую лінію абароны. Але да лета сорак чацвёртага яны паспелі толькі правесці земляныя работы — адралі траншэі, акопы, развелі браніраваныя каўпакі на дзоты, аднак паставіць усё гэта не паспелі. Пятрацілі час на аблогу партызанскай зоны і вычышчэння яе ад народных мсціўцаў. Каб жыць бяспечна тыл. А каб гэтага не было? Калі б яны паспелі ўмацавацца — колькі савецкіх воінаў палегла б пры штурме гэтых вышыняў! І тыя партызаны, што загінулі пры пра-варыве, магчыма, уратавалі тысячы жыццяў савецкіх салдат.

Многа, многа нас тады палегла. Помню, напярэдадні мяне бег Фёдар Кулеш, харошы, малады хлопец з вёскі Лівінава. Яму мінай адарвала л абедзве нагі. Калі мы скліпілі над ім, ён толькі папрасіў: «Паціньце мне пару гранат, паціньце... Я вас прыкрыю...»

Мяне там параніла ў другі раз. Калі я бег, справа ад мяне упала граната. Бакавым зрокам я ўбачыў яе, упаву на зямлю — і ў гэты момант грывнуў выбух. Мые ўратаваў камень, за які я паспёў схаватца, ды яшчэ чалавек, тое, што прыкрыўся зверху аўтаматам. Асколкамі параніла мне руку і пашчакіна пакрылда аўтамата.

Мы выйшлі з акружэння і на новай тэрыторыі працягвалі дзейнічаць, не даваць спакою акупантам. Аж пакуль не прыйшоў поўнае вызваленне. Тады ж у Ветрына адбыўся парад нашай партызанскай брыгады. Нас было не вельмі многа на тым парадзе. Быў сонечны летні дзень. Мы ішлі па ветрынскіх влізках — абдраным, многія перабітанаваны, з вінтоўкамі ці аўтаматамі за плячыма і бясхонца шчаслівыя. Нам не кідалі амець у спаленным Ветрыне людзей вельмі не было, і адзінай музыкай, апрача той, што гучала ў нашых сэрцах, быў грук танкавых матароў. Танкі ішлі на Захад. Нашыя танкі, з чырвонымі зоркамі на брані...»

Мяне там параніла ў другі раз. Калі я бег, справа ад мяне упала граната. Бакавым зрокам я ўбачыў яе, упаву на зямлю — і ў гэты момант грывнуў выбух. Мые ўратаваў камень, за які я паспёў схаватца, ды яшчэ чалавек, тое, што прыкрыўся зверху аўтаматам. Асколкамі параніла мне руку і пашчакіна пакрылда аўтамата.

Мы выйшлі з акружэння і на новай тэрыторыі працягвалі дзейнічаць, не даваць спакою акупантам. Аж пакуль не прыйшоў поўнае вызваленне. Тады ж у Ветрына адбыўся парад нашай партызанскай брыгады. Нас было не вельмі многа на тым парадзе. Быў сонечны летні дзень. Мы ішлі па ветрынскіх влізках — абдраным, многія перабітанаваны, з вінтоўкамі ці аўтаматамі за плячыма і бясхонца шчаслівыя. Нам не кідалі амець у спаленным Ветрыне людзей вельмі не было, і адзінай музыкай, апрача той, што гучала ў нашых сэрцах, быў грук танкавых матароў. Танкі ішлі на Захад. Нашыя танкі, з чырвонымі зоркамі на брані...»

Мяне там параніла ў другі раз. Калі я бег, справа ад мяне упала граната. Бакавым зрокам я ўбачыў яе, упаву на зямлю — і ў гэты момант грывнуў выбух. Мые ўратаваў камень, за які я паспёў схаватца, ды яшчэ чалавек, тое, што прыкрыўся зверху аўтаматам. Асколкамі параніла мне руку і пашчакіна пакрылда аўтамата.

Мы выйшлі з акружэння і на новай тэрыторыі працягвалі дзейнічаць, не даваць спакою акупантам. Аж пакуль не прыйшоў поўнае вызваленне. Тады ж у Ветрына адбыўся парад нашай партызанскай брыгады. Нас было не вельмі многа на тым парадзе. Быў сонечны летні дзень. Мы ішлі па ветрынскіх влізках — абдраным, многія перабітанаваны, з вінтоўкамі ці аўтаматамі за плячыма і бясхонца шчаслівыя. Нам не кідалі амець у спаленным Ветрыне людзей вельмі не было, і адзінай музыкай, апрача той, што гучала ў нашых сэрцах, быў грук танкавых матароў. Танкі ішлі на Захад. Нашыя танкі, з чырвонымі зоркамі на брані...»

Мяне там параніла ў другі раз. Калі я бег, справа ад мяне упала граната. Бакавым зрокам я ўбачыў яе, упаву на зямлю — і ў гэты момант грывнуў выбух. Мые ўратаваў камень, за які я паспёў схаватца, ды яшчэ чалавек, тое, што прыкрыўся зверху аўтаматам. Асколкамі параніла мне руку і пашчакіна пакрылда аўтамата.

Мяне там параніла ў другі раз. Калі я бег, справа ад мяне упала граната. Бакавым зрокам я ўбачыў яе, упаву на зямлю — і ў гэты момант грывнуў выбух. Мые ўратаваў камень, за які я паспёў схаватца, ды яшчэ чалавек, тое, што прыкрыўся зверху аўтаматам. Асколкамі параніла мне руку і пашчакіна пакрылда аўтамата.

Мяне там параніла ў другі раз. Калі я бег, справа ад мяне упала граната. Бакавым зрокам я ўбачыў яе, упаву на зямлю — і ў гэты момант грывнуў выбух. Мые ўратаваў камень, за які я паспёў схаватца, ды яшчэ чалавек, тое, што прыкрыўся зверху аўтаматам. Асколкамі параніла мне руку і пашчакіна пакрылда аўтамата.

Мяне там параніла ў другі раз. Калі я бег, справа ад мяне упала граната. Бакавым зрокам я ўбачыў яе, упаву на зямлю — і ў гэты момант грывнуў выбух. Мые ўратаваў камень, за які я паспёў схаватца, ды яшчэ чалавек, тое, што прыкрыўся зверху аўтаматам. Асколкамі параніла мне руку і пашчакіна пакрылда аўтамата.

Мяне там параніла ў другі раз. Калі я бег, справа ад мяне упала граната. Бакавым зрокам я ўбачыў яе, упаву на зямлю — і ў гэты момант грывнуў выбух. Мые ўратаваў камень, за які я паспёў схаватца, ды яшчэ чалавек, тое, што прыкрыўся зверху аўтаматам. Асколкамі параніла мне руку і пашчакіна пакрылда аўтамата.

Мяне там параніла ў другі раз. Калі я бег, справа ад мяне упала граната. Бакавым зрокам я ўбачыў яе, упаву на зямлю — і ў гэты момант грывнуў выбух. Мые ўратаваў камень, за які я паспёў схаватца, ды яшчэ чалавек, тое, што прыкрыўся зверху аўтаматам. Асколкамі параніла мне руку і пашчакіна пакрылда аўтамата.

Мяне там параніла ў другі раз. Калі я бег, справа ад мяне упала граната. Бакавым зрокам я ўбачыў яе, упаву на зямлю — і ў гэты момант грывнуў выбух. Мые ўратаваў камень, за які я паспёў схаватца, ды яшчэ чалавек, тое, што прыкрыўся зверху аўтаматам. Асколкамі параніла мне руку і пашчакіна пакрылда аўтамата.

Мяне там параніла ў другі раз. Калі я бег, справа ад мяне упала граната. Бакавым зрокам я ўбачыў яе, упаву на зямлю — і ў гэты момант грывнуў выбух. Мые ўратаваў камень, за які я паспёў схаватца, ды яшчэ чалавек, тое, што прыкрыўся зверху аўтаматам. Асколкамі параніла мне руку і пашчакіна пакрылда аўтамата.

Мяне там параніла ў другі раз. Калі я бег, справа ад мяне упала граната. Бакавым зрокам я ўбачыў яе, упаву на зямлю — і ў гэты момант грывнуў выбух. Мые ўратаваў камень, за які я паспёў схаватца, ды яшчэ чалавек, тое, што прыкрыўся зверху аўтаматам. Асколкамі параніла мне руку і пашчакіна пакрылда аўтамата.

Мяне там параніла ў другі раз. Калі я бег, справа ад мяне упала граната. Бакавым зрокам я ўбачыў яе, упаву на зямлю — і ў гэты момант грывнуў выбух. Мые ўратаваў камень, за які я паспёў схаватца, ды яшчэ чалавек, тое, што прыкрыўся зверху аўтаматам. Асколкамі параніла мне руку і пашчакіна пакрылда аўтамата.

Мяне там параніла ў другі раз. Калі я бег, справа ад мяне упала граната. Бакавым зрокам я ўбачыў яе, упаву на зямлю — і ў гэты момант грывнуў выбух. Мые ўратаваў камень, за які я паспёў схаватца, ды яшчэ чалавек, тое, што прыкрыўся зверху аўтаматам. Асколкамі параніла мне руку і пашчакіна пакрылда аўтамата.

Мяне там параніла ў другі раз. Калі я бег, справа ад мяне упала граната. Бакавым зрокам я ўбачыў яе, упаву на зямлю — і ў гэты момант грывнуў выбух. Мые ўратаваў камень, за які я паспёў схаватца, ды яшчэ чалавек, тое, што прыкрыўся зверху аўтаматам. Асколкамі параніла мне руку і пашчакіна пакрылда аўтамата.

след, набрацца сілы, каб вечарам зноў ісці на баявое заданне. А з другога боку, партызаны і ў вёсках рабілі многа рознай работы. Мужчынскага насельніцтва фактычна не было, дык мы і апарлі, і севялі, і касілі.

І ўсё ж, безумоўна, надараліся і вольныя вечары, калі не трэба было ісці на аперацыю. Тады кожны займаўся хто чым мог. Памятаю, калі мы яшчэ жылі ў лесе, у адзін з такіх вечароў у нашу зямлянку сабралася чалавек з дваццаці і я стаў ім чытаць на памяць купальскай «Курган» — усю пазму ад пачатку да канца. Чытаў, пазна, з гадзіну, але ніхто за гэты час не паварушыўся, не кашлянуў. Слухалі, як зачараваныя. І пасля гэтага, калі толькі выпадала вольная хвіліна, прасілі чытаць яшчэ і яшчэ. І не толькі «Курган».

Спачатку я недаўмяваў: чым іх прывабіла купальскай пазма? І толькі пазней, розумам ужо дарослага чалавека, я зразумеў чым: Купала паказаў мужнасць чалавека ва ўвесь свой аб'ёмны рост. Калі магнат паклікаў гусяляра, каб ён пацешыў яго гасцей, і абяцаў за гэта насыпаць поўныя гуслі дукатаў, перад тым паўстаў выбар: прадацца альбо сказаць праўду. І ён выбраў праўду. І сьведома пайшоў на смерць.

— Ваша партызанская аперацыя скончылася летам сорак чацвёртага.

— Так, напрыканцы чэрвеня наша партызанская

■ Без тэрміну даўніны

ПРЫЗНАНА УДЗЕЛЬНІКАМ ВАЙНЫ

КІРАЎНІК ШКОЛЬНАГА МУЗЕЯ ВЯРНУЎ ЗАСЛУЖАНАЮ ПАШАНУ
БЫЛОЙ ПАРТЫЗАНЦЫ АМАЛЬ ПРАЗ 70 ГАДОЎ!

Вёскі па поўдні Маларытчыны асабліва пацярпелі ў час вайны. Тут немцы атрымалі першы сапраўдны бой пасля пераходу мякы. 25 чэрвеня воіны 75-й стралковай дывізіі знішчылі больш за 300 гітлераўцаў. У адказ вораг глуміўся з мірнага насельніцтва. Стралалі і ў старых, і ў дзяцей. Многія тады падаліся ў партызаны.

У Каці Церашчук з Хаціслава ў лесе жыло шмат знаёмых. Каб не трапіць пад адпраўку ў Германію, яна ўладкавалася працаваць на чыгунку. «Лясныя» аднаўскоўцы хутка яе знайшлі. Кацярына перадавала ў атрад звесткі пра рух нямецкіх эшалонаў, пра сістэму аховы чыгункі, колькасць



Пётр Ківачук.

працаўнікоў на станцыі. Яна здабывала для партызан інструменты для рамонту рэак. А потым узялася за больш рызыкоўную работу...

За мясцовымі працаўнікамі назірала спецыяльнае падраздзяленне казакоў. Яны ж і ахоўвалі чыгунку. Многія з іх, паводле назірання Каці Церашчук, шукалі сувязі з партызанамі. Атрымаўшы дазвол ад байцоў атрада, яна наладзіла такую сустрэчу. І некалькі казакоў са зброяй прыйшлі ў партызанскі атрад. Летам 1943 года партызаны каля вёскі Мельнікі правалі на чыгунцы дыверсію, падарвалі нямецкі эшалон. Фашысты тады ўзялі ў заложнікі 12 рабочых з брыгады абслугоўвання, якіх пазней расстралілі.

Пачаліся масавыя абловы. Карнікі палілі цэлыя вёскі. Дабраліся і да Кацінага роднага Хаціслава. Хто з жыхароў спрабаваў уцячы ў лес агародамі, у яго стралілі наўздагон. Дзве кулі даганалі і Кацярыну Церашчук. Але яе падхапілі сявакі, данеслі да лесу. Партызаны пазналі сваю сувязь. Камандаванне атрада імя Варашылава прыняло рашэнне пераправіць яе ў брыгаду, якая размяшчалася на тэрыторыі Драгічынскага раёна. Там быў партызанскі шпіталь, і нават садзіліся самалёты з «Вялікай зямлі». Баявыя таварышы везлі хворую дзяўчыну ляснымі дарогамі пад носам у немцаў праз тры раёны, пакуль даставілі да пункта прызначэння. Але партызанскі доктар аказаў толькі пярвічную дапамогу. Ёй патрабавалася аперацыя ва умовах стаячанага. Больш за два тыдні Каця ляжала ў лясным шпіталі, чакала магчымасці адпраўкі ў сапраўдную бальніцу.

У канцы верасня ночку на партызанскім аэрадроме сеў самалёт. З яго выгузілі зброю, боепрыпасы, медыкаменты. На борт узялі параненых. Пасля небяспечнага пералёту Кацярына трапіла ў Маскву. У бальніцы ёй зрабілі аперацыю, са сцягна дасталі дзве кулі. Маскоўскі доктар папярэдзіў, што адна нага стане трохі карачэйшай, пацыентка будзе кульгаць. Так і сталася. Пасля лячэння дзяўчыну з Палесся накіравалі ва Уладзімірскую вобласць у дом для інвалідаў і сірот. У гэтай установе яна працавала да канца вайны. А ў 1945 годзе вярнулася дадому.

У роднай вёсцы Кацярына Васільеўна выйшла замуж, стала па мужу Саўчук, нарадзіла і выгадала дзяцей. Інаваліднасць не перашкодзіла ёй працаваць на будоўлі, апошняй два дзесяцігоддзі да пенсіі дала кароў у калгасе.

У яе родным Хаціславе, суседніх вёсках шануюць ветэранаў, урачыста адзначаюць День Перамогі, іншыя памятныя даты. Але яна не хадзіла на святы, бо афіцыйна не лічылася ўдзельнікам вайны. Нездзе ў 1950-я гады на пажары згарэлі ўсе дакументы. Так яна і пра жыла без усялякіх ільгот і адзнак. Жанчына не хадзіла па інстанцыях, нічога не прасіла, не спрабавала аднавіць страчаныя паперы — проста змірылася з тым, што ёсць.

Пра яе баявое мінулае даведаўся кіраўнік школьнага музея Мельніцкай базавай школы, настаўнік

історыі Пётр Ківачук. Пётр Іванавіч вырашыў, чаго б гэта ні каштавала, аднавіць справядлівасць. Праўда, напачатку ён і блізка не ўяўляў, наколькі ў няпростую справу увязяўся. Ды адступаць не ў яго характары. Аду даведку ўсё ж удалося атрымаць з архіва, дзе гаварылася, што была партызанская сувязная выбіла па лінію фронту з прычыны ранення. Да даведкі прыклалі і копію характарыстыкі сувязной часоў вайны. Але гэтага аказалася мала службам, якія прымаюць рашэнне.

Нехта падказаў настаўніку з Мельніку, што трэба правесці судова-медыцынскую экспертызу, каб пацвердзіць факт ранення. Кінуліся да судмедэкспертаў у Брэст. Тыя паведалі, што робяць гэта толькі па запісе. Запыт даюць міліцыя або іншыя праваахоўныя органы. У міліцыі такі запят зрабіць адмовіліся, бо ў дачыненні да грамадзянін Саўчук апошнім часам не было ўчынена супрацьпраўных дзеянняў. У іншых структурах адказ быў аналагічным. Навокал усе спачувалі настаўніку-энтузіясту, а неафіцыйна яму даходзіла тлумачылі: каб вы, не дай Бог, пабліі гэтую бабульку, мы б яе адразу ж — на экспертызу, а так — не маем права... Тады Пётр Ківачук прапанаваў сваёй падшэфнай правесці згаданую экспертызу на платнай аснове. За грошы жанчыну згадзіліся абследаваць у Брэсце. Пасля неабходнай працэдурі напісалі заключэнне, што грамадзянка Саўчук сапраўды мае два кулявыя раненні больш чым паўвекавой даўніны. Але на рукі запісу згаданую паперу не выдалі, спаслаўшыся, што такі дакумент можна накіроўваць у орган, які пашле запят. А дзе знайдзіць такі орган? Вярнуліся да старога. Апошня надзея была на суд. Туды і напісалі заяву. Праўда, першы раз суд Маларыцкага раёна прыняў адмоўнае рашэнне. І толькі пасля таго, як дакументы падрыхтавалі брэсцкія юрысты, другое судовае рашэнне пазначыла прызнанне баявых заслуг Кацярыны Саўчук (Церашчук). Праўда, на пошукі і паходы па інстанцыях пайшоў некалькі гадоў. І толькі ў 2011 годзе Кацярына Васільеўна на дзяржаўным узроўні была прызнана ўдзельнікам вайны. Да гэтага ні заслужаных ільгот ветэрана, ні прыбаўкі да пенсіі яна не атрымлівала.

— У той год яна ўпершыню прыйшла на святы 9 Мая і стала разам з ветэранамі, — згадаў Пётр Іванавіч. — У вагах амаль 90-гадовай жанчыны стаялі слёзы... Тады я падумаў, што дзеяла гэтага варта не толькі вёсцы грамадскую, пошкую работу — дзеяла гэтага варта жыць...



Помнік у ваколіцы Мельніку.

А 90-годдзе былой партызанскай сувязной адзначылі велімі прыгожа. Яе ўшанавалі і школа, і мясцовая ўлада, і прыхаджане царквы. Кацярына Васільеўна — актыўны ўдзельнік царкоўнага хору.

За 30 гадоў работы школьнага музея Пётр Ківачук устанавіў дзясяткі імёнаў землякоў і тых, хто змагаўся на гэтай зямлі. Дзякуючы яго нястомнаму пошуку праведзена перапахаванне цолага шэрагу савецкіх воінаў, што загінулі ў ваколіцах Мельніку. Настаўнік і нястомны краязнавец аднавіў гісторыю адной з самых бліскучых аперацый ваеннай разведкі часоў вайны. Акцыю па выратаванні членаў урада Польшчы ажыццявілі ў Мехераўскім лесе, за восем кіламетраў ад вёскі Мельнікі. Кіраваў аперацыяй 20-гадовай, але вопытны разведчык Авідзі Гарчакоў, з якім Пётр Ківачук некалькі разоў сустракаўся ў Маскве. Але гэта ўжо іншая гісторыя, варта другога матэрыялу.

Святлана ЯСКЕВІЧ. Фота аўтара.
Маларыцкі раён

■ Напярэдадні

У СЛУЦКУ БУДЗЕ ЖАНОЧЫ ПРАВАСЛАЎНЫ МАНАСТЫР

Яшчэ летась у жніўні айцец Андрэй, настаіцель слускага Свята-Косма-Даміянаўскага храма паведаміў, што Уладзіслаў Філарэт, Мітрапаліт Мінскі і Слуцкі Благаслаўіў арганізацыю жаночага манастыра ў горадзе Слуцку.

І вось напрыканцы красавіка храм наведваў старшыня выдавецкага савета Беларускай праваслаўнай царквы, вікарый Мінскай епархіі епіскап Барысаўскі Венямін. Ён паведаміў прыхаджанам аб тым, што рашэнне аб стварэнні жаночага манастыра ў гонар святой праведнай Сафіі, княгіні Слуцкай кіраўніцтвам Беларускай праваслаўнай царквы прынята канчаткова. Рашэнне Свята-Косма-Даміянаўскага храма айца Мікалая Коржыча, які прыбыў у Слуцк у 1993 годзе і заставаўся на гэтым служэнні аж да сваёй смерці ў 2012 годзе.

Зараз афармляюцца рэгістрацыйныя і ўстаноўчыя дакументы ў органах дзяржаўнай улады. А неўзабаве ў манастыр, які размясціўся ў будынку Свята-Косма-Даміянаўскага храма, прыбудуць першыя манашы.

Уладзімір ХВОРАЎ.
Фота аўтара



■ Да Дня Перамогі

БЕЗ ТЭРМІНУ ДАЎНАСЦІ

«Дзякуй за Перамогу!» — такая акцыя пройдзе ў Салігорскім раёне ў майскія дні. Актывісты Беларускага рэспубліканскага саюза моладзі і піянеры замацоўць чырвоны гваздікі на дзвярах жылых дамоў і кватэр ветэранаў і ўдзельнікаў Вялікай Айчыннай вайны.

Як паведалі ў галоўным упраўленні ідэалагічнай работы Мінскага аблвыканкама, у цэнтральным рэгіёне запланавана шмат мерапрыемстваў, прымеркаваных да 68-й гадавіны Перамогі. У прыватнасці, у Жодзінскім дзяржаўным політэхнічным каледжы правядуць «круглы стол» на тэму «Без тэрміну даўнасці: Трасянецкая Галгофа, Дальва — сястра Хатыні», а таксама прэзентацыю «Гісторыі майб сям'і ў гісторыі Вялікай Айчыннай вайны». У Крупках адбудзецца канцэрт «Схіляю галаву перад подзвігам салдат» з удзелам ансамбля «Камерата» Беларускай дзяржаўнай філармоніі. На Нясвіжчыне плануецца моладзевыя акцыі «Мы — грамадзяне Рэспублікі Беларусь», «Абеліск. Няма безыменных магіл», «Мой падарунак ветэрану», а ў гісторыка-краязнаўчым музеі можна азнаёміцца з тэматычнай выставай «Беларусь. Салдаты Перамогі».

Паўсюдна пройдуць мітынгі-рэвіеімы, святочныя шэсці ветэранаў і прадстаўнікоў працоўных калектываў, ускладанне кветак і вяноў да помнікаў і мемарыялаў воінам-вызваліцелям і загінулым у гады ліхалецця. У праграме — канцэрты, спартыўныя мерапрыемствы, тэатралізаваныя святы, феерверкі. Будучы працаваць забавальныя пляцоўкі, атракцыйны, палывыя кухні. 8 мая на Кургане Славы адбудзецца ўрачысты мітынг, а 9 мая — урачыстасці з удзелам кіраўніцтва вобласці на тэрыторыі мемарыяла «Хатыні» і гісторыка-культурнага комплексу «Лінія Сталіна».

Таццяна ГЕОРГІЕВА

■

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ В ЧАСТНУЮ СОБСТВЕННОСТЬ ЗЕМЕЛЬНОГО УЧАСТКА ДЛЯ СТРОИТЕЛЬСТВА И ОБСЛУЖИВАНИЯ ЖИЛЫХ ДОМОВ ПОСТАВСКОГО РАЙОНА ВИТЕБСКОЙ ОБЛАСТИ

6 июня 2013 года в 10.00 в здании райисполкома (г. Поставы, пл. Ленина, III этаж, каб. 5б)						
Дата, время, место проведения аукциона	№№ лота	Адреса участков	Площадь, га	Кадастровый номер	Начальная цена, рублей	Сумма, подлежащая возмещению организатору аукциона, рублей
Адреса, площади, кадастровые номера земельных участков, начальная цена	1	Воропаевский посисполком, д. Ясоки, ул. Песочная, д. 36 «А»	0,2500	224075418101000034	15 000 000	5 194 590
	2	Воропаевский посисполком, д. Ясоки, ул. Песочная, д. 36 «Б»	0,2500	224075418101000035	15 000 000	5 194 590
	3	Волковыский сельисполком, д. Криволе-2, ул. Центральная, 1 «Б»	0,1570	224080809601000032	10 000 000	5 216 376
Условия, предусмотренные в решении об изъятии земельных участков для проведения аукциона	- внесение победителем аукциона в местный бюджет платы за право частной собственности на земельный участок в размере, заявленном на торгах; - возмещение соответствующему исполкому расходов, связанных с проведением аукциона и формированием земельных участков, в том числе с государственной регистрацией в отношении создания земельных участков; - государственная регистрация права на земельный участок в двухмесячный срок со дня принятия решения исполкома о предоставлении земельного участка; - получение победителем аукциона в установленном порядке технической документации и разрешения на строительство жилого дома - занятие (освоение) земельного участка не позднее одного года после получения свидетельства (удостоверения) о государственной регистрации					
Порядок осмотра на местности земельных участков, которые предполагается передать в аренду по результатам аукциона	В рабочие дни с 8.00 до 17.00 по мере обращения лиц, заинтересованных в участии в аукционе. Обращаться в землеустроительную и геодезическую службу Поставского района: г. Поставы, пл. Ленина, 25, здание райисполкома, 1-й этаж, каб. 11.					
Перечень документов, которые необходимо представить участникам аукциона до его начала	- заявление на участие в аукционе (бланк можно получить и заполнить непосредственно в землеустроительной службе); - квитанция об уплате задатка; - ксерокопия стр. 25, 31, 32, 33 общегражданского паспорта без нотариального засвидетельствования					
Место, дата и время начала и окончания приема заявлений и прилагаемых к ним документов	г. Поставы, пл. Ленина, 25, здание райисполкома, 1-й этаж, каб. № 11, в рабочие дни с 8.00 до 17.00, по субботам с 9.00 до 14.00 с 8 мая по 3 июня 2013 года включительно.					
Размер задатка, срок и порядок его внесения	10% от начальной цены соответствующего участка до подачи заявления на счет соответствующего исполкома. Реквизиты платежа указаны в бланке заявления на участие в аукционе.					
Адрес и номер контактного телефона комиссии	г. Поставы, пл. Ленина, 25, здание райисполкома, 1-й этаж, каб. № 11, в рабочие дни с 8.00 до 17.00 (перерыв на обед с 13.00 до 14.00), телефоны 8 (02155) 43180, 41132.					

Гродненский филиал
РУП «Институт недвижимости и оценки»

ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА

Наименование	Характеристика
Наименование объекта, краткая характеристика	ЛОТ 1 - капитальное строение, инв. № 430/С-32180 (здание специализированное для ремонта и технического обслуживания автомобилей (в т.ч. автомобильные заправочные и газонаполнительные станции), наименование – здание автозаправочной станции), площадью 15,8 кв.м.; - три металлических емкости объемом по 10 м.куб.; - асфальтобетонное покрытие площадью 44 кв.м.; - забор (металлический); - приемное устройство (диаметр d – 30 см, длина L – 60 м); - железобетонный отстойник (ширина – 70 см, глубина – 2,5 м); - капитальное строение, инв. № 430/С-32178 (здание специализированное розничной торговли, наименование – магазин), площадью 240,6 кв.м.; - капитальное строение – здание сарая из двух частей; - силовой щит; - молниеводот с кабелем АВВГ 4*10
Местонахождение объекта	Гродненская область, Новогрудский район, д. Валева, ул. Новогрудская, д. 34 номер 1005, площадью 0,3262 га
Земельный участок	(назначение – земельный участок строительства и обслуживания зданий и сооружений автозаправочной станции)
Начальная цена продажи	119 229 000 (сто девяносто два миллиона девять тысяч девять сотен белорусских рублей с учетом НДС)
Сумма задатка	5 961 450 (пять миллионов девятьсот шестьдесят одна тысяча четыреста пятьдесят) белорусских рублей
Продавец	ОАО «Новоельнянский межрайгоснаб», 231470, Гродненская область, г.п. Новельня, ул. Чапаева, д. 21, тел. 8-01563-43-648
Организатор торгов	Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно, ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел.: 41-98-32, 41-98-34
Условия аукциона	Без условий
Условия оплаты	По договоренности сторон
Срок заключения договора купли-продажи	Не позднее 20 рабочих дней с момента подписания протокола аукционных торгов
Номер р/с для перечисления задатка	р/с 301 257 917 0017 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, БИК 153001739, УНП 500833225.

Аукцион состоится 17 мая 2013 г. в 11.00 по адресу: Гродненская область, г. Гродно, ул. Врублевского, 3, 209

К участию в аукционе допускаются физические лица, юридические лица и индивидуальные предприниматели, подавшие организатору аукциона в названный в извещении срок заявление с приложением необходимых документов и внесшие в установленном порядке на указанный в извещении текущий (расчетный) счет сумму задатка, получившие билеты участников аукциона с указанием даты регистрации заявления и заключившие с организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона.

Для участия в аукционе в указанный в извещении срок в Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» подается заявление на участие в аукционе со следующими документами: заверенная банком копия платежного поручения о внесении суммы задатка на текущий (расчетный) счет, указанный в извещении, юридическим лицом резидентом Республики Беларусь – копия документа, подтверждающая государственную регистрацию юридического лица, индивидуальным предпринимателем – документ, подтверждающий государственную регистрацию индивидуального предпринимателя, и его копия, которая заверяется организатором аукциона; юридическим лицом – резидентом Республики Беларусь – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения; документ о финансово-хозяйственной деятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с удостоверенным переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов на участие в аукционе организатору аукциона предъявляются: представителем юридического лица, индивидуального предпринимателя – доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица) и документ, удостоверяющий личность этого представителя; физическим лицом – документ, удостоверяющий личность физического лица; представителем физического лица – доверенность и документ, удостоверяющий личность представителя.

Прием заявлений на участие в аукционе со всеми необходимыми документами заканчивается в установленные организатором аукциона день и время, указанные в извещении. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Сроком поступления заявления является дата его регистрации в журнале регистрации заявлений на участие в аукционе. Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за 3 календарных дня до назначенной даты проведения аукциона, о чем организатором аукциона извещаются участники аукциона.

Объявление о проведении первого аукциона было опубликовано в газете «Звязда» от 02.03.2013 г. № 41 (27406)

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 209, с 8.30 до 17.30. Последний день приема заявлений – 16 мая 2013 г. до 15.00.

Телефоны для справок: 41-98-32, 41-98-34 – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки».

■ Анонс

ЗАПРАШАЕ «МАЙСКИ ВАЛЬС»!

10-11 мая ў Пухавіцкім раённым цэнтры культуры адбудзецца рэгіянальны фестываль песні і музыкі «Майскі вальс» на прыз кампазітара-земляка Ігара Лучанка. Фундатарамі фестывалю з'яўляюцца Пухавіцкі раённы выканаўчы камітэт і Саюз кампазітараў Рэспублікі Беларусь.

Згодна з палажэннем, творчы калектыв і адзіночныя выканаўцы павінны прадставіць два творы, адзін з іх — напісаны Ігарам Лучанком. У 10 гадзін раніцы 10 мая на плошчы каля РЦК пачне працаваць «Горад майстроў», у выставах-продажах якога возьмуць удзел майстры ўстаноў адукацыі і культуры.

Пасля ўрачыстага адкрыцця фестывалю ў цэнтры культуры адбудзецца конкурсная праграма. Жюры пад старшынствам кампазітара, народнага артыста Беларусі Валерыя Іванова вызначыць пераможцаў для ўзнагароджання Гран-пры фестывалю — прызга Ігара Лучанка, а таксама каштоўнымі падарункам, дыпламамі лаўрэатаў 1, 2 і 3 ступені і дыпламамі ў трох намінацыях.

У другі дзень фестывалю ў 18.00 гадзін у раённым Цэнтры культуры адбудзецца гала-



канцэрт з удзелам заслужанага калектыву Рэспублікі Беларусь «Дзяржаўны ансамбль танца Беларусі», Беларускага дзяржаўнага ансамбля «Песняры», нацыянальнага акадэмічнага народнага аркестра Рэспублікі Беларусь імя І. Жывовіча, арт-групы «Беларусь», балета «Феерія», В. Алешкі, В. Статкевіча, У. Правалінскага і інш. Прагучыць і рок-опера «Курган».

ОАО «МИНСКПРОМСТРОЙ» уведомляет о досрочном погашении части третьего выпуска именных жилищных облигаций ОАО «Минскпромстрой» с 17 июня 2013 г., в отношении квартир, расположенных в секциях 4, 5 жилого дома № 19 по генплану в границах улиц Притыцкого, Лобанка, Одиноца.

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ НА СТРОИТЕЛЬСТВО ОБЪЕКТА «Застройка жилого комплекса домами из блок-секций ЗА-ОПБ по ул. Есенина в микрорайоне «Малиновка-8». Жилой дом № 38 по генплану».

ИНФОРМАЦИЯ О ЗАСТРОЙКЕ
Застройщик: ОАО «Минский домостроительный комбинат» зарегистрировано в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей решением Мингорисполкома 14 февраля 2001 г. за № 100258980.
Юридический (почтовый) адрес: 220015, г. Минск, ул. Пономаренко, 43.

Режим работы для приема заявлений и заключения договоров: понедельник – четверг 8.45–16.30, пятница 8.45–14.30.
В течение трех предшествующих лет ОАО «Минский домостроительный комбинат» в качестве заказчика построены следующие объекты: 9-этажный 113-квартирный жилой дом по ул. С. Есенина, д. 7 в микрорайоне «Малиновка-8», 13-16-этажный 177-квартирный жилой дом со встроенными офисными помещениями и помещениями общественного назначения по ул. Матусевича, д. 58 в микрорайоне «Масюковщина-6», 13-16-этажный 183-квартирный жилой дом со встроенными офисными помещениями общественного назначения по ул. Матусевича, д. 50 в микрорайоне «Масюковщина-6».

ИНФОРМАЦИЯ О ПРОЕКТЕ СТРОИТЕЛЬСТВА
Строительный проект предусматривает строительство жилого дома общей площадью 7964 м² со встроенным помещением товарищества собственников. Объемно-планировочное решение жилого дома по генплану № 38 разработано в изделиях серии ОКПМ. Жилой дом расположен по ул. С. Есенина, в микрорайоне «Малиновка-8» г. Минск.

Жилой дома состоит из одной 16-этажной секции на 126 квартир с техническим подпольем, с теплым чердаком и технической надстройкой, со встроенным помещением товарищества собственников.

Начало строительства – II квартал 2013 г. Окончание строительства – II квартал 2014 г. Строительство жилых помещений будет осуществляться в соответствии с заключенными договорами создания объектов долевого строительства.

Отделка квартир не выполняется.

Цена 1м² общей площади на дату опубликования проектной декларации для граждан, не состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий, 1 350 долларов США.

Перечисление средств осуществляется поэтапно, в белорусских рублях с перерасчетом долларового эквивалента по курсу Национального банка Республики Беларусь, установленному на день оплаты.

Первоначальный взнос – 25% от стоимости квартиры в течение 7 календарных дней с даты регистрации договора в Мингорисполкоме.

К заключению договоров создания объектов долевого строительства предлагаются: 1-комнатные квартиры, общей площадью 49 м², 2-комнатные – 64 м², 3-комнатные 89 м².

Проектно-сметная документация прошла в установленном порядке государственную экспертизу 28.10.2009 г. № 1521-5/09, 08.12.2011 г. № 1088-60/11 11.12.2012 г. № 798-60/12.

Свидетельство № 500/1028-1727 о государственной регистрации земельного участка с кадастровым номером 50000000005005354.

Получено разрешение на производство строительно-монтажных работ от 28 марта 2013 года № 2-203Ж-004/13, выданное Инспекцией департамента контроля и надзора за строительством по г. Минску.

Функции генерального подрядчика исполняет ОАО «Минский домостроительный комбинат».

Проектм застройки микрорайона предусмотрено благоустройство и озеленение территории, проезд для автомобилей, гостевые автостоянки.

Принятие и регистрация заявлений на заключение договоров будет производиться по адресу: г. Минск, ул. Пономаренко, 43 (отдел инвестиций) с 15 мая 2013 г. Режим работы: понедельник – четверг: 8.00–17.00, пятница: 8.00–15.45, перерыв на обед – 12.00–13.00. Телефон для справок: 8017-2072060.

Чарговая выязна прыёмная нашай газеты прайшла на Гродзеншчыне, у горадзе Масты, які вядзе свой летнік яшчэ з 1486 года. Апроч надзённых эканамічных пытанняў і ходу падрыхтоўкі да летняга аздарулення — тэм, што былі пазначаны ў нататніках журналістаў як галоўныя, нашы карэспандэнты паспрабавалі адлюстраваць і незвычайную маляўнічасць Прыёманскага краю.

■ Мясцовая эканоміка: мадэрнізацыя



«МАСТОЎДРЭЎ» НА ПАРОЗЕ ПЕРАМЕН

Сёлета ў красавіку адкрытае акцыянернае таварыства «Мастоўдрэў» зарэгістравана ў якасці рэзідэнта свабоднай эканамічнай зоны «Гроднінвест». Генеральны дырэктар таварыства Сяргей Асояў не ўтойвае свайго задавальнення: уключэнне прадпрыемства ў СЭЗ дабілася і чакалі доўгі час. Гэта надаць прадпрыемству новы імпульс для далейшага развіцця, а менавіта шэраг падатковых і мытных прэферэнцый, што паспрыяе інвестыцыйнаму клімату, большай прыцягальнасці прадукцыі. Гэта асабліва актуальна для таварыства, дзе разгорнуты тэхнічнае пераўзбраенне і шырокая мадэрнізацыя, якія вядуцца за асабістыя сродкі і банкаўскія крэдыты пад гарантыю ўрада.

У прыватнасці, цяпер будзе набыты завод па вытворчасці валакністых пліт МДФ/ХДФ.

— Аналагаў такой вытворчасці ў Беларусі няма. З нізкаякаснай драўніны будзе выпускацца высакаякасны заменнік натуральнага дрэва ў прасаваным выглядзе. Кошт праекта 150 млн еўра, у тым ліку 70 тыс. еўра пайшло на закупку сучаснага абсталявання нямецкай вытворчасці, — распавёў гендырэктар. — Увесці ў дзеянне новую вытворчасць плануецца да канца 2014 года, а ў 2015 — выйсці на практычную магнутнасць. Сёлета мы вырабляем на асноўнай вытворчасці прадукцыі на 25 млн еўра ў год. З уводам новага завода сума павялічыцца да 125 млн еўра, а выручка на аднаго работніка складзе ад 120 да 200 тысяч долараў ЗША ў год. Мяркуюцца, у разе павялічэння заробатнай платы работнікаў, і што вельмі важна — з'явіцца дадатковыя працоўныя месцы.



Фота Юлія ПРАСЕЦКА

Як адзначыў Сяргей Барысавіч, штуршок да далейшага развіцця прадпрыемства даў Указ Прэзідэнта Беларусі № 529 от 18.10.07 «Аб некаторых мерах па развіцці дравапрацоўчай прамысловасці». Дзяржаўная падтрымка прынесла станоўчыя вынікі. Дзякуючы гэтаму распалі сапраўды небывалую мадэрнізацыю. Варта дадаць, што для невялікага райцэнтра «Мастоўдрэў» — горадаўтваральнае прадпрыемства. На галяўнай пляцоўцы, якая займае 38 гектараў, працуе 2100 чалавек, а ў філіяле «Поліцлес», які далучылі да таварыства год таму — яшчэ 380. Геаграфія пастаўкі прадукцыі даволі шырокая: краіны далёкага і блізкага замежжа — Расія, Літва, Польшча, Германія, Бельгія, Галандыя, Турцыя. На заводзе ўпэўнены, што з выпускам новай якаснай прадукцыі колькасць партнёраў павялічыцца. А вопыт стварэння новай вытворчасці ў калектыве ўжо ёсць. Набыты ён пры рэарганізацыі фанернай лініі, якая закончылася летась. У яе наладжванне ўкладзена 21 млн еўра асабістых сродкаў. У

тую ж валюту, каб разлічвацца па крэдытах і ўмацоўваць свае пазіцыі на рынку.

Для прыціпова абноўленага прадпрыемства спатрэбіцца і новыя кадры. Пра іх ужо сёння дбаюць у акцыянерным таварыстве.

— Кожны год мы запрашаем на працу 10-15 выпускнікоў Беларускага дзяржаўнага тэхналагічнага ўніверсітэта. Пасля абавязковай адпрацоўкі, як праціла, застаецца да пяці маладых спецыялістаў. Сёлета мы разлічваем як мінімум на 30 чалавек. Яны спатрэбіцца на мантажы новага абсталявання, а затым — і на новай вытворчасці. Маладым спецыялістам на час работы прапаноўваем месца ў інтэрнаце. Ёсць у нас і гасцініца. Раней другі паверх будынка здавалі ў арэнду, а цяпер рэканструявалі і адкрылі 12 добраўпарадкаваных нумароў з харчавальным блокам. У перспектыве за прыбыткі, якія атрымаем у выніку мадэрнізацыі вытворчасці, мяркуем будаваць і жылыя для работнікаў, а таксама для здачы ў арэнду гараджанам. «Мастоўдрэў» заўсёды гэтым займаўся на працягу сваёй 86-гадовай гісторыі, — канстатуе Сяргей Асояў.

Дададзім, што сам дырэктар вельмі цесна звязаны з калектывам. «Працую тут, колькі сябе помню», — жартуе ён. Але ў кожным жарце ёсць доля праўды. Сяргей Барысавіч прайшоў сюды адразу пасля заканчэння сярэдняй школы ў 1979-м. Пасля службы ў арміі паступіў у інстытут, адпрацаваў 9 месяцаў па размеркаванні ў Магілёве і вярнуўся на прадпрыемства. Працаваў у будаўнічай брыгадзе, начальнікам транспартнага аддзела, камерцыйным дырэктарам, а на працягу апошніх 6 гадоў узначальвае калектыв.

Наогул, сацыяльнай сферы на прадпрыемстве надаецца шмат увагі нават цяпер, калі на ўліку кожны рубель. Толькі летась на рэканструкцыю сталовай, якая налічвае некалькі залаў, затрацілі 2 млрд асабістых сродкаў. На тэрыторыі завода ёсць яшчэ і кавярня на 100 пасадачных месцаў, а на асноўных вытворчасцях — буфеты, дзе можна набыць прадукты харчавання ў кошт будучай зарплаты. 80 працэнтаў працаўнікоў прадпрыемства складаюць жанчыны. І такі варыянт іх цалкам задавальняе: пасля работы не трэба хадзіць па гарадскіх крамах, а можна купіць усё неабходнае на працоўным месцы.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ

■ Тры пытанні да ўлады

НЕ ЎСЁ ВЫМЯРАЕЦЦА ГРАШЫМА



Фота Юлія ПРАСЕЦКА

Па добрай традыцыі, Мастоўскі раён знаходзіцца сярод лідараў аграрнай вытворчасці на Гродзеншчыне. Так будзе і ў далейшым, перакананы старшыня Мастоўскага райвыканкама Аляксей ШАФАРЭВІЧ.

— Аляксей Сцяпанавіч, якой стратгі прытрымліваецца мясцовая ўлада на сёлёты сельскагаспадарчы сезон у сувязі з даволі нетыповымі ўмовамі надвор'я?

— Сапраўды, такой працяглай зімы не памятаем. З аднаго боку, добра, што выпала шмат снегу і папоўніліся запасы вільгаці ў глебе. А з іншага, безумоўна, нельга не ўлічваць тэрміны сябы, якая сёлета пачалася ў нас амаль на месяц пазней, чым летась. Адсюль і патрабаванні да тэмпаў работ, што трэба выканаць. Мяркую, што яны нам па сілах.

Паводле, так бы мовіць, земляробскіх завадзедзў, заўсёды імкнуліся да першага мая пасеяць раннія яравыя культуры і

цукровыя буракі. Такую задачу вырашалі і сёлета.

У структуры пасяўных плошчаў значных змяненняў няма. На тым жа ўзроўні застаюцца плошчы пад збожжавыя культуры, бульбу, крыху павялічваюцца — пад цукровыя буракі. А вось што датычыцца кармавой базы для малочнага статка, дык тут мы будзем вымушаны ўлічваць новыя патрабаванні ў сувязі з тым, што практычна ўсё пагалоўе кароў станавіцца на стойлавае ўтрыманне. Калі сёлета на фермах яшчэ будуць вырасцаць 2100 кароў, то налета такога ўвогуле не будзе. Жывёлагадоўля раёна даволі ўпэўнена ўдаканальваецца дзякуючы будаўніцтву новых і рэканструкцыі існуючых фермаў.

— А ці будзе хапаць адпаведных кадраў?

— Сапраўды, для нас гэта вельмі важнае, надзённае пытанне, паколькі без падрыхтаваных кадраў эфектыўна працаваць сучасным фермам немагчыма. Калі раслінаводчая галіна, інжынерная служба сельгаспрадпрыемстваў у асноўным кадрамі забяспечаны, то кваліфікаваным ветурачоў, заааэхнікаў не хапае. На жаль, не ўсе маладыя спецыялісты пасля заканчэння абавязковага тэрміну адпрацоўкі застаюцца ў гаспадарках, хаця ўмовы для іх з кожным годам на Мастоўшчыне палепшаюцца. Для маладых спецыялістаў будзеца жыллё з усімі выгодамі, да іх паслуг у аграгарадках — дзіцячыя садкі, школы, амбулаторыі, Дамы культуры. Што датычыцца заробкаў, то ў шэрагу гаспадарак не абмяжоўваюцца абавязковымі даплатамі маладым спецыялістам, што вызначаны ўрадам, а даплачваюць і дзве, і тры стаўкі першага разраду, прадастаўляючы іншыя льготы.

Зрэшты, не ўсё вымяраецца грашыма. Відавочна, што замацаванне кадраў у аграрнай сферы залежыць і ад таго, як арганізавана праца, каб у спецыялістаў стабільна былі выхадныя дні. Будзем старацца, каб так усюды і было.

— Зразумела, што для раёна вельмі важнае значэнне мае становішча спраў на горадаўтваральных прадпрыемствах — гэта адкрытае акцыянернае таварыства «Мастоўдрэў»...

— Па розных прычынах (і аб'ектыўных, і напэўна, з-за пралікаў кіравання прадпрыемства) сітуацыя там цяпер няпростая. Быў завершаны праект мадэрнізацыі фанернага цэха, і з мінулага года ўжо прайшлося разлічвацца па крэдытах,

што патрабавала адцягнення значных фінансавых сродкаў. Не на карысць прадпрыемства складваецца сёння і цэнавая палітыка на сыравіну, чыгуначныя тарыфы, электраэнергію і іншае. Тым больш, калі з-за вымывання абаротных сродкаў і даўгоў узнікла праблема недастаткова забяспечанасці сыравінай. А адсюль — і скарачэнне выпуску прадукцыі, што, зразумела, адбіваецца на заробках людзей.

Але гэтыя пытанні ў асноўным вырашаны. Атрыманы экспертны крэдыт (70 працэнтаў прадукцыі ідзе на экспарт), разлічыліся па даўгах за лесаматэрыялы, газ, электраэнергію... Сёння прадпрыемства ўжо мае запас сыравіны на два тыдні работы. Разлічваем, што прагнознаны паказчыкі на гэты год будуць выкананы.

Цяпер рэалізуецца праект будаўніцтва завода па вырабе драўнінна-валакністых пліт (МДФ/ХДФ). Разлічваем, што з верасня пачне працаваць лінія па выпуску падлогавага пліт, з чым звязана перспектыва павялічэння таварнай прадукцыі на 21 мільярд рублёў.

Спадзяёмся і на новыя праекты прыватнага бізнесу. Напрыклад, сёлета павінна распачаць працу прадпрыемства па выпуску ніткі для штоткаў, якое купіла ў Мастоў пустыючы будынак. Вядзём таксама перамоў з гродзенскім прадпрыемствам, якое хоча размясціць у нас цэх па выпуску паветраваду. Другое жыццё, разлічваем, атрымае і яшчэ адзін будынак, дзе плануе наладзіць вытворчасць парфумерных сумаснае польска-беларускае прадпрыемства. Мастоўшчына адкрыта для бізнесу, а ўлада падтрымае ўсе ўзаемавыгадныя праекты.

Барыс ПРАКОПЧЫК

■ Фотарэпартаж

Той, хто ў свой час прыдумаў назву пасёлку, быў вельмі мудрым чалавекам.

Бо слова «мост» здаўна знаходзіцца ў ліку самых галоўных для людзей, якія вядуць гаспадарку паблізу ад прыгажэўна Нёмана.

Горад Масты злучае паміж сабой не толькі нёманскія берагі.

Тут звязаны паміж сабой лёсы многіх накаленняў, старонкі гісторыі.



НАД ПЛЫНЯМІ ЧАСУ

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ

■ Летняе аздаруленне

ДЗЕТВАРА, У ЛАГЕР ПАРА!

Як звычайна, лета надае бацькам дадатковыя клопаты: куды ўладкаваць сваіх дзяцей. Не ва ўсіх ёсць у вёсках бабулі і дзядулі, ды не кожнаму дазваляе дастатак выехаць сям'ёй на мора. Як правіла, большасць суайчыніцкаў ускладае надзеі на дзіцячыя аздаруленчыя лагеры, дзе школьнікі будуць пад прыглядом педагогаў і выхавальнікаў. У раёне каля 3,5 тысячы школьнікаў. Менавіта таму «Звязда» падчас выязнай прыёмнай у Мастоўскім раёне звярнулася да актуальнай тэмы, раскрывшы якую дапамаглі прафесіяналы. Гэта галоўны спецыяліст упраўлення сацыяльнай і выхавальчай работы Міністэрства адукацыі Тамара АРЭХАВА і начальнік прадстаўніцтва Гродзенскага абласнога ўпраўлення Рэспубліканскага цэнтра па аздаруленні і санаторна-курортным лячэнні Ілья ЕПІФАНАЎ.

— Дзе могуць адпачыць дзеці ў Гродзенскай вобласці ў цэлым і непасрэдна вась тут, у Мастоўскім раёне?

— На Гродзеншчыне за лета плануецца аздарыць каля 45 тысяч дзяцей. Для гэтага ёсць адпаведная база: лагеры дзённага знаходжання пры школах, 26 стацыянарных загарадных лагераў, дзе адпачынаюць арганізаваны ў чатыры змены, кожная з якіх доўжыцца 18 дзён. Што тычыцца Мастоўскага раёна, то тут знаходзіцца два дзіцячыя аздаруленчыя лагеры. Адзін з іх — «Нёман». За змену ён можа прыняць 100 дзяцей, за чатыры — адпаведна, 400. Устаноўва належыць аддзелу адукацыі Мастоўскага райвыканкама. Яшчэ тут ёсць аздаруленчы лагер спартыўнага профілю на 50 месцаў абласнога ўпраўлення фізічнай культуры, спорту і турызму. Мяркуюцца, што ў аздаруленчых лагерах усіх тыпаў сёле-

та адпачнуць 1,5 тысячы дзяцей. Словам, усе ахвотныя.

— Колькі ў сярэднім будуць каштаваць пуцёўкі для дзяцей?

— Па папярэдніх разліках, сярэдні кошт пуцёвак у аздаруленчыя лагеры наступны: з кругласутачным знаходжаннем 2,1 мільёна, дзённым — 450 тысяч, профільным з кругласутачным знаходжаннем на 9 дзён — 416 тысяч, працы і адпачынку з кругласутачным знаходжаннем — 507 тысяч рублёў. Як і ў мінулыя гады, бацькі за пуцёўку залпаюць толькі 10 працэнтаў ад яе кошту. Астатнія затраты кампенсуюцца прафсаюзамі, наймальнікамі, арганізацыямі і прадпрыемствамі, уласнікамі лагераў. Па асобных катэгорыях (такія як інваліды і сіроты) — за кошт мясцовых бюджэтаў. У цэлым па краіне ў лагерах усіх тыпаў за лета пачынаюць каля 377 тысяч дзяцей. На аздаруленне дзяцей і падрых-



Фота Малеіна БЕГІНЧЫК

тоўку аздаруляльных устаноў з фонду сацыяльнага страхавання будзе выдзелена звыш 204 мільярд рублёў.

— Як часта мяняюцца нормы харчавання ў аздаруленчых лагерах?

— Нормы харчавання мяняюцца кожны год, прычым у бок павелічэння. У працэсе падрыхтоўкі ўстаноў і іх атэстацыі ў першую чаргу звяртаем увагу на стан харчавальных блокаў. На іх упарадкаванне страў для дзяцей з маражанага мяса. Яно павінна быць ахаладжаным. Сочым таксама за тым, каб на працягу сутак прадукт ніцтва лагераў, раённых аддзелаў адукацыі, каб разнастайлі меню, уключалі ў яго распрацаваныя фірменныя стравы. У сапраўды час выхаванцаў там корміць нават лепш, чым дома: чатыры ра-

маюцца меры для папярэджання няшчасных выпадкаў?

— Напрыкладні адкрыцця лагераў усе вадаёмы абследаюцца вадалазамі, месцы для купання агароджаваюцца сеткамі, буйкамі, за якія нельга заплываць, усталяваныя папярэдзальныя знакі, абсталяваныя пляжы. Для гэтага кожны год заключаюцца дагаворы з мясцовымі таварыствамі выратавання на водах. Тэж я лагеры, якія размешчаны далёка ад вады, набываюць пераносныя басейны. У прычыне, усюды ствараюцца ўмовы, каб дзеці маглі заняцца воднымі працэдурамі, плаванням. Да 25 мая дзіцячыя лагеры павінны быць цалкам падрыхтаваны да прыёму першых наведвальнікаў. Цяпер яны праходзяць атэстацыю, якая праводзіцца раз у пяць гадоў.

Акрамя таго, у кожнай устаноўе кругласутачна дзяжурчаць супрацоўнікі міліцыі.

— Ці ёсць у нас лагеры, у якіх бы дзеці не толькі змоглі адпачыць, але і папрацаваць, зарабіць нейкі грош і тым самым зрабіць хаця б невялікі ўнёсак у сваю падрыхтоўку да школы?

— Такія ўстановы ў Беларусі ёсць. Дзяцей 14-18 гадоў можна ўладкаваць у працоўны лагер. Тут яны з раніцы заняты працай у розных арганізацыях, за што ім налічваецца зарплата, а пасля абеду адпачываюць. Такім чынам па краіне будзе аздаруляцца амаль 11 тысяч дзяцей. Гэта без уліку студэнцкіх атрадаў, дзе будзе працаваць яшчэ каля 20 тысяч падлет-

каў. Галоўнае, каб своечасова была прадастаўлена інфармацыя пра тых школьнікаў, што хочуць трапіць у працоўныя аздаруленчыя лагеры, вызначаны прымаючыя арганізацыі, заключаны дагаворы паміж імі і аздаруленчым лагерам, а таксама грамадзянска-прававыя дагаворы па прыёме дзяцей на работу.

— Многія дзеці марыць пабываць у аздаруленчым цэнтры «Зубраня». А як туды трапіць?

— У Нацыянальны дзіцячы адукацыйна-аздаруленчы цэнтр «Зубраня» перш за ўсё трапляюць дзеці, якія дасягнулі найвышэйшых вынікаў у вучэбна-выхавальным працэсе і грамадскай дзейнасці. Гэта выдатнік вучобы, удзельнік і лідары грамадскіх арганізацый, таленавітыя выхаванцы, што дасягнулі добрых вынікаў у творчасці. Накіроўваюць іх у «Зубраня» ўпраўленні адукацыі аблвыканкамаў і аддзелы адукацыі райвыканкамаў у адпаведнасці з прадстаўленымі Цэнтрам нормамі. Пуцёўкі размяркоўваюцца па рэгіёнах. За адну змену «Зубраня» можа прыняць каля 600 дзяцей.

Зразумела, што пуцёўкі ў «Зубраня» атрымліваюць і юныя мастацтваў. У першым квартале іх атрымалі 8 чалавек. На летні перыяд гэтыя пуцёўкі васьмью наступіць у раён.

На сайце цэнтра zubronk.unibel.by можна азнаёміцца з інфармацыяй, якім чынам можна набыць пуцёўкі асабіста і якія дакументы для гэтага прадастаўляць.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ

Advertisement for KERAMZIT thermal and sound insulation material. Includes text: «Віншуем са святам 9 Мая!», «Керамзит – тепло-и звукоизоляционный материал насыпью и фасованный по 0,8 м³ и 0,05 м³», «Керамзитобетонные блоки «ТермоКомфорт» – стеновой материал XXI века», «Наша продукция комфортна, экологична и долговечна!», «Тел./факс: (+375 21 33) 5-60-31, 5-66-11, 5-53-08, 5-73-47 www.keramzit.by e-mail: info@keramzit.by»

Вид аукциона: открытый (на повышение начальной цены). **Предмет аукциона:** право заключения договора аренды земельного участка. Аукцион проводится в порядке, установленном постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 № 462.

На торги выставляются право аренды на 5 лет 3 земельных участков для строительства объектов недвижимости в г. Минске:

№ п/п	Месторасположение земельного участка	Кадастровый номер земельного участка	Площадь, га	Функциональное назначение предлагаемого объекта строительства	Начальная цена предмета аукциона (бел. руб.)	Сумма задатка (бел. руб.)	Расходы на подготовку документации для проведения аукциона (бел. руб.)	Условия, предусмотренные в решении Мингорисполкома об изъятии земельного участка для проведения аукциона и иные условия аукциона
1.	В районе ул. Красная Слобода – ул. Голодеда, поз. 8.9 в соответствии с детальным планом	500000000002007879	0,3000	Объект общественного назначения (возможные функции: торговля, общественное питание, бытовое обслуживание, административно-деловые)	540 479 640	55 000 000	10 562 297	–
2.	В районе ул. Фогеля – ул. Гуртуева	500000000009004713	0,5000	Двухэтажный общественный центр № 6 (по генплану) со встроенными магазинами на 380 кв.м, кафе на 32 посадочных места, аптекой	826 572 770	83 000 000	5 801 103	–
3.	ул. Матушевича	500000000006006046	0,4000	Размещение детских аттракционов на земельном участке в парке 60-летия Октября	807 621 290	81 000 000	4 786 333	–

Сведения о наличии инженерных коммуникаций на указанных земельных участках и их характеристики содержатся на плано-картографических материалах в составе земельно-кадастровой документации. Инженерное развитие инфраструктуры застраиваемой территории участков осуществляется в соответствии с техническими условиями на инженерно-техническое обеспечение соответствующего объекта, выданными эксплуатирующими и согласующими организациями (согласно перечню, установленному Минским горисполкомом).

Аукцион состоится 31 мая 2013 г. в 11⁰⁰ по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов.

Для участия в аукционе необходимо: внести задаток (задатки) не позднее 27 мая 2013 г. в вышеуказанном (графа 7 таблицы) размере (в случае участия в торгах в отношении нескольких земельных участков – задаток вносится для каждого из предметов аукциона), перечисляемый на расчетный счет № 3641000000016 в ОАО «АСБ Беларусбанк», код банка – 795, УНП – 100690830, назначение платежа – 04002, получатель – Финансовое управление Мингорисполкома (задатки вносятся в белорусских рублях в суммах согласно наступящему извещению);

представить в УП «Минский городской центр недвижимости» – организатору аукциона следующие документы:

- заявление на участие в аукционе;
- документ, подтверждающий внесение суммы задатка (задатков), с отметкой банка;
- подписанное соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах) установленной формы, в соответствии с которым победитель аукциона либо единственный участник несостоявшегося аукциона, выразивший согласие на внесение платы за право заключения договора аренды земельного участка в размере начальной цены предмета аукциона, увеличенной на 5 %, обязан возместить организатору аукциона затраты на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения;

дополнительно представляется:

- гражданином – копия документа, содержащего его идентификационные сведения, без нотариального засвидетельствования;
- индивидуальным предпринимателем – копия свидетельства о государственной регистрации индивидуального предпринимателя без нотариального засвидетельствования;
- представителем гражданина или индивидуального предпринимателя – нотариально удостоверенная доверенность;
- представителем или уполномоченным должностным лицом юридического лица Республики Беларусь – доверенность, выданная юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии устава и свидетельства о государственной регистрации

юридического лица без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица;

представителем или уполномоченным должностным лицом иностранного юридического лица – легализованное в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык, легализованное в установленном порядке доверенность или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык;

представителем иностранного гражданина – легализованная в установленном порядке доверенность, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов на участие в аукционе граждане, представители граждан, индивидуальных предпринимателей и юридических лиц, уполномоченные должностные лица юридических лиц предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.

Приним документов, консультации по вопросам участия в аукционе и ознакомление с имеющейся документацией осуществляются по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. № 6, с 15 мая 2013 г. по 27 мая 2013 г. включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 18.00 (по пятницам до 16.45).

Торги в отношении каждого земельного участка проводятся при условии наличия двух или более участников. Победителем торгов по каждому предмету аукциона признается участник, предложивший наиболее высокую цену.

Победитель аукциона либо единственный участник несостоявшегося аукциона, выразивший согласие на приобретение земельного участка, как единственный, подавший заявление на участие в аукционе, в течение 10 рабочих дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона либо признания аукциона несостоявшимся, до обращения за государственной регистрацией в отношении земельного участка обязан:

- внести плату за предмет аукциона (часть платы – в случае предоставления рассрочки ее внесения);
- возместить Минскому горисполкому расходы по подготовке документации для проведения аукциона;
- выполнить условия, предусмотренные в ре-

шении об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона;

– возместить организатору аукциона затраты на организацию и проведение аукциона, в т.ч. расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения. **Информация о данных затратах, порядке их возмещения доводится до сведения участников аукциона до его начала при заключительной регистрации под роспись и оплачивается по предоставляемому организатором аукциона счету-фактуре.**

После совершения названных действий, но не позднее 2 рабочих дней, Минский горисполком на основании решения об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона и протокола о результатах аукциона либо протокола о признании аукциона несостоявшимся, заключает с победителем аукциона либо единственным участником несостоявшегося аукциона договор аренды земельного участка сроком на 5 лет.

Оплата стоимости предметов аукциона осуществляется по безналичному расчету за белорусские рубли. По заявлению победителя аукциона Минский горисполком предоставляет рассрочку внесения платы за предмет аукциона. Указанное заявление подается победителем аукциона в Минский горисполком не позднее одного рабочего дня после утверждения протокола о результатах аукциона.

После истечения срока аренды земельного участка (5 лет), предоставленного по результатам аукциона, лицо, которому он предоставлен, в установленном порядке обращается в адрес Минского горисполкома с заявлением о продлении срока аренды соответствующего участка (заключении нового договора аренды), на основании которого по решению исполкома ему предоставляется земельный участок на указанный в заявлении срок, но не более чем на 99 лет, при условии внесения этим лицом платы за право аренды земельного участка, рассчитанной на основании его кадастровой стоимости с применением коэффициентов, установленных Советом Министров Республики Беларусь исходя из сроков аренды земельных участков.

Всем желающим предоставляется возможность ознакомления с землеустроительной и градостроительной документацией по соответствующим земельным участкам (в том числе с характеристиками расположенных на земельных участках инженерных коммуникаций и сооружений (при их наличии) и условиями инженерного развития инфраструктуры застраиваемой территории). Осмотр земельных участков на местности производится желающими самостоятельно в удобное для них время.

Контактный телефон: + 375 (17) 226-16-72, официальный сайт организатора аукциона: www.mgcn.by.

ИЗМЕНЕНИЯ В ПРОЕКТНУЮ ДЕКЛАРАЦИЮ

по объекту
«Строительство двух 19-этажных многоквартирных жилых домов со встроенными объектами торгового общественного назначения в квартале улиц Ржавецкая – ул. Проектируемая № 1 – Проектируемая № 2 в жилом районе Лебяжий»,
опубликованную в газете «Звязда» 05.01.2013 года.

Застройщик: Общество с дополнительной ответственностью «Айрон», зарегистрировано Минским горисполкомом решением от 30 ноября 2000 г. № 1397 в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 100070331. Юридический и почтовый адрес: Республика Беларусь, 220020, г. Минск, проспект Победителей, дом 89, корпус 2, помещение 10, каб. 18, 41. Тел. 8 (017) 216 00 09.

Для привлечения дольщиков к строительству по договорам создания объектов долевого строительства предлагаются 1-, 2-, 3-, 4-комнатные квартиры.

Стоимость 1 кв.м 1-комнатных квартир при оплате в рассрочку 1 550 (одна тысяча пятьсот пятьдесят) долларов США.

Стоимость 1 кв.м 2-комнатных квартир при оплате в рассрочку 1 350 (одна тысяча триста пятьдесят) долларов США, при 100% единовременной оплате стоимость 1 300 (одна тысяча триста) долларов США.

Стоимость 1 кв.м 3-комнатных и 4-комнатных квартир при оплате в рассрочку 1 300 (одна тысяча триста) долларов США, при 100% единовременной оплате стоимость 1 250 (одна тысяча двести пятьдесят) долларов США.

По соглашению сторон, оплата за объект долевого строительства производится дольщиком поэтапно в соответствии с графиком платежей. По соглашению сторон дольщику может быть предоставлена скидка.

Ликвидатор Данилов П.В. проводит 14.06.2013 года торги по продаже имущества ликвидируемого частного предприятия «ИНТРАСТ», расположенного в г. Борисове.

На продажу выставлено:

административно-производственное помещение, здание котельной, станки плосковязальные.

Подробная информация об имуществе и порядке торгов на www.intrast.by. Контактный телефон: 8 (033) 370 2002. УНП 190409719

ШВАБСКИЙ СЕЛЬСКИЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ Логойского района, Минской области
7 июня 2013 года в 14.00 проводит открытый аукцион по продаже земельных участков в частную собственность граждан Республики Беларусь для строительства и обслуживания жилого дома

№ п/п	Адрес земельного участка, кадастровый номер	Площадь, га	Расходы на подготовку документов	Начальная цена (рублей)	Задаток (рублей)
1	д. Юрковичи, ул. Лесническая, д. 5А 623287611601000092	0,2500	4 430 600	12 500 000	2 500 000
2	д. Четки, ул. № 1 623287610601000011	0,2181	4 151 100	10 905 000	2 181 000
3	д. Морозовка, участок № 15 623287605601000010	0,2500	3 807 600	8 750 000	1 750 000
4	д. Морозовка, участок № 16 623287605601000011	0,2500	3 807 600	8 750 000	1 750 000

Задаток перечисляется на р/с № 360061916107, ЦЕУ № 611 филиала № 500, Минское управление ОАО «АСБ Беларусбанк», код 601 г. Логойска. УНП 600181592, ОКПО 04431636, код платежа 4901 Швабский сельский исполнительный комитет. Победитель аукциона обязан в течение 10 (десяти) рабочих дней после утверждения о результатах аукциона внести плату за земельный участок, возместить расходы, связанные с подготовкой документации, необходимой для проведения аукциона. Порядок проведения аукциона оговорен в условиях его проведения.

Всем желающим предоставляется возможность ознакомиться с документацией и земельными участками.

Аукцион состоится 7 июня 2013 года в 14.00 по адресу: **Минская область, Логойский район, д. Швабы, ул. Парковая, д. 26.**

Заявления на участие и необходимые документы принимаются до 14.00 3 июня 2013 года.

Контактные телефоны: (8 01774) 59 1 35, 59 2 35, 8(029)107 16 17.

Наш сайт в интернете logoysk.gov.by

Утерянный представительство Белгосстраха по Центральному району г. Минска бланк страхового полиса по добровольному страхованию от несчастных случаев и болезней на время поездки за границу формы 2НПЗ серии БЛ № 0030490 считать недействительным. УНП 101083943

8 июня 2013 года состоится очередная отчетно-выборная конференция **ОО «Белорусская федерация танцевального спорта»** по адресу: г. Минск, Старовиленский тракт, 41 (Дворец молодежи). Телефон для справок: 8 029 138 53 85. УНП 100265041



УП «МИНСКИЙ ГОРОДСКОЙ ЦЕНТР НЕДВИЖИМОСТИ»
18 июня 2013 г. проводит открытый аукцион № 08-А-13
на право заключения договоров аренды земельных участков в г. Минске

Вид аукциона: открытый (на повышение начальной цены). **Предмет аукциона:** право заключения договора аренды земельного участка. Аукцион проводится в порядке, установленном постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 № 462.

На торги выставляются право аренды на 5 лет 16 земельных участков для строительства объектов недвижимости в г. Минске:

№ п/п	Месторасположение земельного участка	Кадастровый номер земельного участка	Площадь, га	Функциональное назначение предлагаемого объекта строительства	Начальная цена предмета аукциона (бел. руб.)	Сумма задатка (бел. руб.)	Расходы на подготовку документации для проведения аукциона (бел. руб.)	Условия, предусмотренные в решении Мингорисполкома об изъятии земельного участка для проведения аукциона и иные условия аукциона
1.	ул. Уборевича – ул. Голодеда	500000000002008137	0,1339	Мини-кафе	209 083 200	30 000 000	15 356 719	–
2.	ул. Брестская	500000000004004953	0,0700	Детское кафе	119 886 000	20 000 000	14 259 303	–
3.	В районе домов по ул. Лынькова, 5-7	500000000006006919	0,1120	Магазин товаров мелкорозничной торговли повседневногo спроса	227 966 100	30 000 000	14 987 750	–
4.	На пересечение ул. Кутузова – ул. Чайковского	500000000009005169	0,0600	Магазин	127 176 600	20 000 000	14 123 955	–
5.	На пересечении ул. Долгинецкий тракт и ул. Пригородной	500000000007006499	0,2480	Торгово-обслуживающий объект	460 873 800	50 000 000	8 524 195	–
6.	ул. Тимошенко, возле жилого дома № 99/3	500000000006006921	0,1495	Магазин продовольственных товаров	258 198 600	30 000 000	8 524 195	–
7.	В микрорайоне № 1 жилого района в границах улиц Шаранговича, Горьцкого, Рафиева	500000000006006920	0,2300	Блок бытового обслуживания № 21 по генплану	378 032 400	40 000 000	8 524 195	–
8.	В районе пересечения Логойского тракта и ул. Седых	500000000009005170	0,0900	Торговый объект	159 897 300	20 000 000	8 524 195	–
9.	ул. Солтыса, 22А	500000000001033888	0,2300	Станция технического обслуживания автомобилей с мойкой и кафе-терией	176 662 200	20 000 000	8 524 195	–
10.	ул. Холмогорская, 44	500000000001033887	0,0393	Магазин	67 677 300	10 000 000	8 524 195	–
11.	ул. Неманская	500000000006006922	0,5729	Многофункциональный торгово-бытовой комплекс	1 103 647 200	120 000 000	8 524 195	–
12.	ул. Прушинских	500000000003004322	0,2588	Объект автосервиса	215 168 400	25 000 000	8 524 195	–
13.	ул. Прушинских	500000000003004319	0,2974	Объект автосервиса	247 262 700	30 000 000	8 524 195	–
14.	ул. Прушинских	500000000003004318	0,2153	Офисно-деловой объект	338 508 300	35 000 000	8 524 195	–
15.	ул. Прушинских	500000000003004317	0,3290	Офисно-деловой объект	517 267 200	55 000 000	8 524 195	–
16.	ул. Прушинских	500000000003004317	0,5877	Офисно-деловой объект	924 009 600	95 000 000	8 524 195	–

Сведения о наличии инженерных коммуникаций на указанных земельных участках и их характеристики содержатся на плано-картографических материалах в составе земельно-кадастровой документации. Инженерное развитие инфраструктуры застраиваемой территории участков осуществляется в соответствии с техническими условиями на инженерно-техническое обеспечение соответствующего объекта, выданными эксплуатирующими и согласующими организациями (согласно перечню, установленному Минским горисполкомом).

Аукцион состоится 18 июня 2013 г. в 11⁰⁰ по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов.

Для участия в аукционе необходимо: внести задаток (задатки) не позднее 12 июня 2013 г. в вышеуказанном (графа 7 таблицы) размере (в случае участия в торгах в отношении нескольких земельных участков – задаток вносится для каждого из предметов аукциона), перечисляемый на расчетный счет № 3641000000016 в ОАО «АСБ Беларусбанк», код банка – 795, УНП – 100690830, назначение платежа – 04002, получатель – Финансовое управление Мингорисполкома (задатки вносятся в белорусских рублях в суммах согласно настоящему извещению);

представить в УП «Минский городской центр недвижимости» – организатору аукциона следующие документы:

- заявление на участие в аукционе;
- документ, подтверждающий внесение суммы задатка (задатков), с отметкой банка;
- подписанное соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах) установленной формы, в соответствии с которым победитель аукциона либо единственный участник несостоявшегося аукциона, выразивший согласие на внесение платы за право заключения договора аренды земельного участка в размере начальной цены предмета аукциона, увеличенной на 5 %, обязан возместить организатору аукциона затраты на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения;
- дополнительно представляется:** гражданином – копия документа, содержащего его идентификационные сведения, без нотариального засвидетельствования;
- индивидуальным предпринимателем – копия свидетельства о государственной регистрации индивидуального предпринимателя без нотариального засвидетельствования;
- представителем гражданина или индивидуального предпринимателя – нотариально удостоверенная доверенность;
- представителем или уполномоченным должностным лицом юридического лица Республики Беларусь – доверенность, выданная юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии устава и свидетельства о государственной регистрации юридического лица без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица;
- представителем или уполномоченным долж-

ностным лицом иностранного юридического лица – легализованное в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык, легализованное в установленном порядке доверенность или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык;

При подаче документов на участие в аукционе граждане, представители граждан, индивидуальных предпринимателей и юридических лиц, уполномоченные должностные лица юридических лиц предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.

Приним документов, консультации по вопросам участия в аукционе и ознакомление с имеющейся документацией осуществляются по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. № 6, с 15 мая 2013 г. по 12 июня 2013 г. включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 18.00 (по пятницам до 16.45).

Торги в отношении каждого земельного участка проводятся при условии наличия двух или более участников. Победителем торгов по каждому предмету аукциона признается участник, предложивший наиболее высокую цену.

Победитель аукциона либо единственный участник несостоявшегося аукциона, выразивший согласие на приобретение земельного участка, как единственный, подавший заявление на участие в аукционе, в течение 10 рабочих дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона либо признания аукциона несостоявшимся, до обращения за государственной регистрацией в отношении земельного участка обязан:

- внести плату за предмет аукциона (часть платы – в случае предоставления рассрочки ее внесения);
- возместить Минскому горисполкому расходы по подготовке документации для проведения аукциона;
- выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона;
- возместить организатору аукциона затраты на организацию и проведение аукциона, в т.ч. расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения. **Информация о данных за-**

тратх, порядке их возмещения доводится до сведения участников аукциона до его начала при заключительной регистрации под роспись и оплачивается по предоставляемому организатором аукциона счету-фактуре.

После совершения названных действий, но не позднее 2 рабочих дней, Минский горисполком на основании решения об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона и протокола о результатах аукциона либо протокола о признании аукциона несостоявшимся, заключает с победителем аукциона либо единственным участником несостоявшегося аукциона договор аренды земельного участка сроком на 5 лет.

Оплата стоимости предметов аукциона осуществляется по безналичному расчету за белорусские рубли. По заявлению победителя аукциона Минский горисполком предоставляет рассрочку внесения платы за предмет аукциона. Указанное заявление подается победителем аукциона в Минский горисполком не позднее одного рабочего дня после утверждения протокола о результатах аукциона.

Победитель аукциона либо единственный участник несостоявшегося аукциона (в предусмотренных законодательством случаях) в течение 6 месяцев со дня утверждения в установленном порядке проектной документации на строительство объекта должен приступить к занятию земельного участка (начать строительство – осуществление строительно-монтажных работ в соответствии с утвержденной проектной документацией) в соответствии с целью и условиями его предоставления. В случае невыполнения данного требования право пользования (аренды) земельного участка прекращается в установленном порядке.

После истечения срока аренды земельного участка (5 лет), предоставленного по результатам аукциона, лицу, которому он предоставлен, в установленном порядке обращается в адрес Минского горисполкома с заявлением о продлении срока аренды соответствующего участка (заключении нового договора аренды), на основании которого по решению исполкома ему предоставляется земельный участок на указанный в заявлении срок, но не более чем на 99 лет, при условии внесения этим лицом платы за право аренды земельного участка, рассчитанной на основании его кадастровой стоимости с применением коэффициентов, установленных Советом Министров Республики Беларусь исходя из сроков аренды земельных участков.

Всем желающим предоставляется возможность ознакомления с землеустроительной и градостроительной документацией по соответствующим земельным участкам (в том числе с характеристиками расположенных на земельных участках инженерных коммуникаций и сооружений (при их наличии) и условиями инженерного развития инфраструктуры застраиваемой территории). Осмотр земельных участков на местности производится желающими самостоятельно в удобное для них время.

Контактный телефон: + 375 (17) 226-16-72, официальный сайт организатора аукциона: www.mgcn.by.

СВЕДЕНИЯ О ПУСТУЮЩИХ ЖИЛЫХ ДОМАХ, подлежащих включению в регистр в соответствии с Указом Президента Республики Беларусь № 70 от 3 февраля 2006 г. «О мерах по упорядочению учета и сокращению количества пустующих и ветхих домов с хозяйственными и иными постройками в сельской местности»

Озерщинский сельский Совет:
д. Унорича:
– дом 68, принадлежащий Сергею Николаевичу, размером в плане 5 х 8,4 м, общей площадью 41,0 м.кв., 1952 года постройки, стены деревянные, одноэтажный, имеются сени, 2 сарая, погреб.

Заходковський сельский Совет:
д. Васильовка:
– ул. Советская, д. 1, кв. 1, принадлежащая Рыбак Сергею Петровичу, размером в плане 6 х 8 м, общей площадью 52,0 м.кв., 1983 года постройки, стены кирпичные, одноэтажный, имеются сени;

– ул. Советская, д. 1, кв. 2, принадлежащая Солодовой Валентине Адамовне, размером в плане 6 х 8 м, общей площадью 52,0 м.кв., 1983 года постройки, стены кирпичные, одноэтажный, имеются сени;

– ул. Шоссейная, д. 6, принадлежащий Смоляну Ивану Дмитриевичу, размером в плане 5 х 10 м, общей площадью 40,0 м.кв., 1947 года постройки, стены деревянные, одноэтажный, имеются сени;

– ул. Лесная

«МЛЫН МОДЫ-2013»: ФІНАЛ 3 ПРАЦЯГАМ...



Як адзначыў на цырымоніі ўзнагароджання пераможцаў фестывалю намеснік міністра адукацыі Беларусі Віктар Якіў, «Млын моды» — гэта сучасны адукацыйны праект, які дазваляе маладым дызайнерам, мадэльерам і фатографам рэалізаваць свае ідэі і заявіць пра сябе не толькі на ўзроўні нашай краіны, але і за яе межамі.

Фестываль стартваў, па сутнасці, яшчэ летась у верасні, калі ва ўсіх абласных цэнтрах краіны прайшлі навучальныя семінары, якія наведвалі больш як 400 навучэнцаў і выкладчыкаў. Затым, у рамках адборачнага тура, прайшоў навучальны семінар, які стаў цудоўнай магчымасцю для будучых канкурсантаў не проста пазнаёміцца з калекцыямі ўдзельнікаў мінулага года, але «ўзяць за заметку» як чужыя памылкі, так і моцныя бакі. Затым быў «Эскізы тур», дзе аўтараў чакаў «прысуд» прафесійнага журы. Вельмі каштоўнымі для канкурсантаў былі парадны ад спецыялістаў наконт таго, як лепш рэалізаваць ідэю на канчатковым этапе пашыву калекцыі. У выніку да фіналу былі дапушчаны 110 калекцый. У фінале прафесійнае майстэрства юных

110 калекцый былі прадстаўлены на суд міжнароднага журы і аўдыторыі прыхільнікаў беларускай моды ў рамках XXII Рэспубліканскага фестывалю-конкурсу «Млын моды-2013», што прайшоў днямі ў сталіцы. У гледачоў фестывалю была магчымасць ацаніць не толькі прафесійнае беларускае дызайнераў, але і ўбачыць калекцыі гасцей фестывалю з Вялікабрытаніі, Францыі, Украіны, Польшчы, Латвіі, Італіі і Расіі.

дараванню ацэньвалі эксперты з Масквы, Мілана, Лондана, Стакгольма, Вільнюса, Кракава і Львова, якія, да таго ж, прадэманстравалі ў Мінску свае ўласныя творы, а некаторыя яшчэ і правялі майстар-класы і правялі лекцыі ў галіне моды і фатаграфіі.

Прызёры і пераможцы «Млына моды-2013» былі абвешчаны падчас галаканцэрту ў Палацы спорту. У намінацыі «Школа моды» лепшымі дызайнерамі адзённа для дзяцей сталі Вераніка Канашвіч, Ірына Філіпава і Ганна Гава. Лепшыя стваральнікі адзённа для падлеткаў — Ірына Прымачак, Аляксандра Гваздзецкая, Аксана Смульская і Крысціна Цыганкова. Аўтары лепшых мужчынскіх калекцый — Ганна Жук, Андрэй Шаш і Наталля Гарновіч, а стваральнікі лепшых калекцый для жанчын — Ірына Галькевіч, Анастасія Розава з Крысцінай Сельявасік і Аляксандра Жук. У намінацыі «Майстар моды» перамогу святкавалі

Анастасія Ягоршына, Наталля Касцова, Таццяна і Яна Кішэніны.

Аднак ставіць кропку ў «Млыне моды-2013» пакуль заўчасна, бо наперадзе канкурсантаў чакаюць міжнародныя майстэрні ў вядучых арганізацыйных модах і дызайну Еўропы, куды беларускіх дызайнераў запрасілі спецыялісты, якія выступалі экспертамі на конкурсе. Акрамя гэтага, Марына Машада сёлета зможа прайсці стажыроўку ў Лондане. Аліса Краўчэня прадэманструе свой талент на Міжнародным конкурсе маладых мастакоў-мадэльераў «Habitus Baltija», які штогод праходзіць у Рызе. А ў Маскве на Міжнародным конкурсе маладых дызайнераў «Рускі сілэт» у кастрычніку гэтага года Беларусь будзе прадстаўлена калекцыямі Барбары і Катарыны Былеўскіх, Ганны Жук і Яўгена Іванчыка.

— Маёй задачай было адабраць дзве калекцыі, якія будуць прадстаўляць Беларусь на «Рускім сілэце», аднак я ўба-

чыў шмат дастойных работ. — падзяліўся ўражаннямі дызайнер Джамал Махмудаў. — Адчуваецца, што ўзровень канкурсантаў з кожным годам расце. Таму замест дзвюх найбольш цікавых калекцый на «Рускі сілэт» адравацца тры.

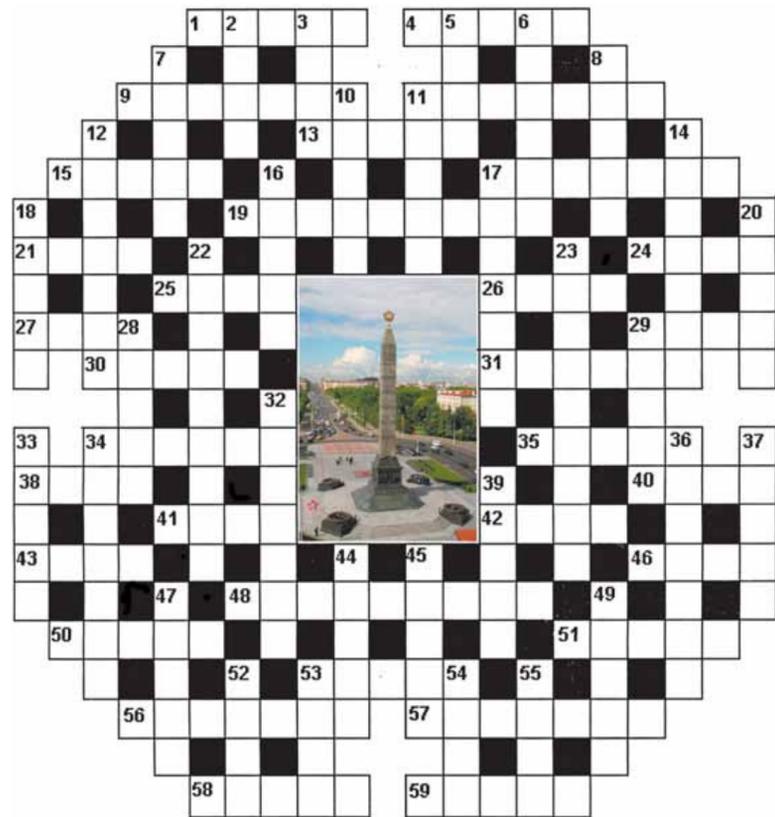
«Зорным часам» фінальнае гала-прадстаўленне стала не толькі для пераможцаў «Млына моды», але і для ўдзельнікаў такіх праектаў, як «Стыльны пачатак» і «Дызайн-кідок». Праект «Стыльны пачатак» мае дабрачынны характар. Сёлета на подыум выйшлі навучэнцы Мінскай



абласной школы-інтэрната для дзяцей з парушэннем слыху. Адзёны і абуты з прадстаўленай імі калекцыі даліся юным «мадэлям» у падарунак. Сапраўднай «іскрынкай» «Млына моды-2013» стаў праект «Дызайн-кідок», прамаркаваны да будучага чэмпіянату свету па хакеі. Калекцыю спартыўнага трэнерскага адзёння прадставіла на суд гледачоў дызайнер Таццяна Марціноўская, а ў якасці мадэляў выступілі хакеісты экстралігі і прадстаўнікі зборнай Беларусі па мастацкай гімнастыцы — прызёры Алімпійскіх гульняў у Лондане.

Алена ДРАПКО.

«Ніколі не забудзем!»



Па гарызанталі: 1. Беларускі аўтар паэтычнага зборніка «Ружа і штык». 4. Навучальная ўстанова па падрыхтоўцы маладых вайсковых камандзіраў. 9. Ардэнанаофіцэ. 11. Бравы салдат у мастацкім фільме расійскага рэжысёра І. Лукінскага. 13. Беларуская пэза, у гады Вялікай Айчыннай вайны — партызанская сувязь. 15. Спосаб паветранага бою. 17. Аўтар дакументальнай апавесці «Руіны страляюць ва ўпор». 19. Камандзір пагранічнай заставы, якая першая на заходніх рубяжках сустрэла фашысцкую армію. 21. Атака на варожыя пазіцыі буйнымі сіламі. 24. Баявы парадок каніцы для адначасовага наступлення з флангаў і з тылу. 25. Міжнародная арганізацыя нацый, створаная ў 1919 годзе для гарантавання міру і бяспекі. 26. Прыстававанне для зніжэння мін на моры. 27. Дзятель гусяніцы танка. 29. Месяц стаяні і абслугоўвання матэрыяльнай часткі артылерыі, брантатанкавых і транспартных сродкаў. 30. Жан прэзідэнта горада і сталіцы. 31. Пастаноўшчык злічнага кінацыкла «Вызваленне». 34. Скарасцельная мноствавольная гармата, што выкарыстоўвалася ў XVI—XVII стст. 35. Герцаінае супраўшчэнне, што аказалі ворагу абароны Масквы. 38. У ваенна-марскім флоце — наруканый знак адрознення матросу па спецыяльнасці. 40. Назва французскіх партызан, якія змагаліся з гітлераўскімі захопнікамі. 41. Боепрыпас. 42. Ступень адрознення, чын. 43. Далёкі кантынент, дзе пасля капітуляцыі Германіі працягвалася вайна супраць мілітарызмаў Японіі. 46. Ахоўная браніраваная вышка для гармат і кулямэтаў на танках і судах. 48. Герцаінае драма К. Крапівы. 50. Арсенал па сутнасці. 51. Венгерскі пісьменнік, герой нацыянальна-рэвалюцыйнай вайны ў Іспаніі, якому К. Сіману прысвяціў верш «Генерал». 53. Палявое земляное ўмацаванне, акружанае валам і ровам. 56. Войскае званне вышэйшага каманднага і начальніцкага саставу ў арміі. 57. Пёса А. Дударава. 58. Генерал арміі, двойчы Герой Савецкага Саюза, удзельнік вызвалення Беларусі. 59. Партызанскі рух, што ставіць за мэта пошук, узнаўленне імянаў загінулых воінаў.

Па вертыкалі: 2. Краіна, у сталіцы якой у 1943 годзе адбылася канферэнцыя кіраўнікоў трох савецкіх дзяржаў. 3. Воін, дзюжнік у Старажытнай Расіі. 5. Напрамак руху судна, самалёта. 6. Расійскі выканаўца ролі Сінцова ў фільме «Жывыя і мёртвыя». 7. Агляд войскаў у Маскве 7 лістапада 1941 года, адкуль калоны адпраўляліся адразу на фронт. 8. Афіцыйнае наведванне. 10. Радыёлакатар. 11. Загарода ў паветры з аэрастатаў, якія пераходзілі палёты самалётаў праціўніка. 12. Камандуючы кавалерыйскага корпуса, які на пачатку вайны ажыццявіў смелы працяглы рэйд па варожым тыле. 14. Маршал Савецкага Саюза, Герой Чэхаславакіі. 16. Круты паварот самалёта. 17. Душны стан, выкліканы сваточнымі ўрачыцтвамі. 18. Невялікі марскі заліў, прыдатны для стаянкі суднаў. 20. Ахоўны металічны галаўны ўбор. 22. Беларускі графік, стваральнік станковых кампазіцый «Памяць», «Хатынь». 23. Начальнік гарнізона. 28. Тоўстая моцная вярочка, што выкарыстоўваецца для такавання мят на судне. 29. Сродак для пераправы. 33. Выканаўца адной з галоўных ролі ў фільме «Ляцціль жураўлі». 33. Аўтар музыкі да кінакарціны «Смага». 34. Народны мастак Беларусі, у творчасці якога тэма вайны займае адметнае месца. 36. Ордэнскі бант. 37. Краіна, на тэрыторыі якой нашы воіны завяршылі разгром Квантунскай арміі. 39. Самае вялікае войскае злучэнне ў ваенны час. 44. Узрыў зарада ў агнестральнай зброі. 45. Славуці скульптар, стваральнік глебу партрэтаў герояў Вялікай Айчыннай вайны. 47. Раптоўны напад на пазіцыі праціўніка. 49. Пачатак страёвай пёсны. 52. Упэўненасць, што дапамагае савецкім воінам у барацьбе з ворагам. 53. Война на раскода. 54. Баявая машына. 55. Старажытны металічны даспехі для аховы ад зброі.

Склаў Іосіф КАРПЫЗА, г. Ляхавічы.

Замор'е

«Тытанік 2.0» адправіцца ў плаванне

15 красавіка 1912 года адбылася найбуйнейшая марская катастрофа XX стагоддзя. У Атлантыцы, па дарозе з Саўтгемптану ў Нью-Ёрк наткнуўся на айсберг і затануў лайнер «Тытанік». Аб гэтай трагічнай падзеі напісана мноства кніг і артыкулаў, знята шмат кінафільмаў.

Між тым, мільярдэр Клайв Палмер (на фота) заявіў, што ў 2016 годзе свету будзе прадстаўлена судна «Тытанік-2», якое з'яўляецца дакладнай копіяй легендарнага лайнера. Карбэль накіруецца з Шанхая ў Саўтгемптан, пасля чаго паўтарыць маршрут свайго папярэдніка, ідучы ў Нью-Ёрк. Будаўніцтвам судна займаецца кітайская дзяржаўная суднабудавнічая кампанія CSC Jinling Shipyard. На борце «Тытаніка-2» размясціцца 2500 чалавек, у тым ліку 1000 членаў каманды. Судна будзе абсталявана 20 матарызаванымі выратавальнымі лодкамі, здольнымі прыняць па 150 чалавек на борт, і двума вялікімі выратавальнымі плытамі. Пры гэтым пасажыры карабля павінны быць апрануты ў адпаведныя касцюмы 1912 года, каб як мага дакладней адлюстравалі тагачасную атмасферу. Пасажыры таксама будуць падзелены на першы, другі і трэці клас і не змогуць «перамешвацца» паміж сабой. Цікаваць будзе падарожжа выказала ўжо каля 40000 чалавек. 16 чалавек ужо гатовы аддаць ад 780 тыс. да 1 млн долараў за каюту, аднак кошт квіткоў усё яшчэ трымаецца ў сакрэце.



Падрыхтаваў Іван КУПАРВАС

Смартфон як сэнс жыцця

Паводле даследавання, праведзенага кампаніяй Norton, амаль палова расіян (47%) не развітваецца са сваімі сучаснымі гаджэтамі — смартфонамі і планшэткамі. У Еўропе гэты паказчык прыкметна ніжэйшы і складае 34%.

60% рэспандэнтаў у Расіі чытаюць з персанальных лічбавых прыладаў лісты і працоўныя дакументы, 21% ўводзіць паролі да акаўнтаў, і яшчэ 21% захоўвае выпіскі і іншыя фінансавыя даныя. Акрамя таго, з дапамогай сваіх мабільных прыладаў карысталюцца ў Расіі глядзючы сайты (51%), маюць зносіны ў сацыяльных сетках (26%), слухаюць музыку і глядзяць відэаролікі (25%), робяць пакупкі ў анлайн-крамах, здзяйсняюць мабільныя плацяжы, заходзяць у інтэрнэт-банк і г. д. Таксама выявілася, што бясцэпа пры зносінах з дапамогай гаджэтаў не з'яўляецца для расіян прырыятнай. Тры чвэрці карыстальнікаў рэгулярна падключаюцца да публічных сетак Wi-Fi, якія не абаронены паролем; 18% заходзяць праз адкрытыя сеткі ў сістэмы анлайн-банкінгу, 25% робяць анлайн-пакупкі, а больш за палову — правяраюць пошту і наведваюць Facebook і «Укантакце». Не дзіва, што, калі ў Еўропе ахвярамі злымыснай станавіліся ўсяго 9%, то ў Расіі — кожны чацвёрты (26%).



Падрыхтаваў Іван КУПАРВАС

Даты Падзеі Людзі

СУСВЕТНЫ ДЗЕНЬ ЧЫРВОНАГА КРЫЖА І ЧЫРВОНАГА ПАУ-МЕСЯЦА. Адзначаецца з 1953 года па рашэнні Міжнароднага канферэнцыі Чырвонага Крыжа ў дзень нараджэння Анры Дзіюнана (1828-1910), швейцарскага грамадскага дзеяча, ініцыятара стварэння Міжнароднай арганізацыі Чырвонага Крыжа (1863).

1794 год — быў пакараны на гільяціне Антуан Ларан Лавуазье — французскі вучоны, які першы здобыў кісларод. Фатальнай акалічнасцю для акадэміка стала служба ў Генеральным вадкуле — кампанія, якая спяганяла розныя падаткі. Нянавісьць да аддупшчыкаў была такая вялікая, што, калі сябры паспрабавалі выратаваць Лавуазье, спасылаючыся на яго навуковыя заслугі, старшыня рэвалюцыйнага трыбунала адказаў: «Радзіма не мае патрэбы ў вучоных». Даведаўшыся пра пакаранне Лавуазье, вялікі матэматык Лагранж з горьчуча заўважыў: «Дастаткова было ўсяго толькі аднаго імгнення, каб адсекчы гэтую галаву, і спатрабіцца, верагодна, цэлае стагоддзе, каб нарадзіць яе падобную».

1883 год — 130 гадоў таму нарадзіўся (вёска Данілаўка, цяпер Светлагорскі раён) Сцяпан Міхайлавіч Некрасавіч, беларускі мовазнаўца, ініцыятар стварэння і першы старшыня Інстытута беларускай культуры (цяпер Нацыянальная акадэмія навук Беларусі), акадэмік Беларускай Акадэміі навук. Разам з І. В. Воўкам-Левановічам і Я.Ф. Карскім уваходзіць у лік заснавальнікаў сучаснай беларускай мовы. Распрацаваў тэарэтычныя асновы і прынцыпы стварэння дыялекталагічных слоўнікаў беларускай мовы. Аўтар працаў па праблемах беларускага правапісу, распрацаваў навуковую тэрміналогію. Апублікаваў больш за 30 навуковых працаў у тым ліку 4 манаграфіі. У 1930-я гады рэпрэсаваны, у 1937-м асуджаны да вышэйшай меры пакарання. Разбілітаваны ў 1957-м і 1988 гадах. Адноўлены ў званні акадэміка ў 1978 годзе.

1951 год — нарадзіўся Іван Аляксандравіч Елавоў, беларускі вучоны-эканаміст, доктар эканамічных навук, кандыдат тэхнічных навук, прафесар. Аўтар навуковых працаў па тэарэтыка-метадычных асновах фарміравання і функцыянавання эфектыўных лагістычных сістэм дастаўкі грузаў, даследаванні рынку транспартных паслуг і ўдасканаленні тарыфнай палітыкі.

Было сказана

Пятрусь МАКАЛЬ (1932—1996), паэт, драматург, перакладчык:

«Не разменьвацца, не разменьвацца, Не разьвіваць душы пераўласна. А штодзённым святлом выпраменьвацца, Пакуль сонца ў табе не згасла».

У сувязі са святам наступны нумар газеты выйдзе ў пятніцу, 10 мая г.г.

Фэст

У Віцебску пры падтрымцы гарвыканкома ўпершыню прайдзе фестываль народных промыслаў «Таямніцы майстэрства». Мерапрыемства, прысвечанае народнай творчасці, мастацтва захавання старажытных рамесных традыцый беларускага народа, распачнецца ў Дзень абароны дзяцей.

— Падчас правядзення мерапрыемства 1-2 чэрвеня стане

«Таямніцы майстэрства»

магчымым абмен творчымі ідэямі, зносіны з цікавымі людзьмі, навучанне і раскрыццё новых магчымасцяў, — паведамліў у арганізацыйным камітэце. — Мы не толькі раскажам, але і пакажам, як ствараюцца вырабы майстроў народных промыслаў. Маладшыя наведвальнікі чакаюць цікавага конкурсу і падарункі ад беларускіх рамеснікаў, а іх бацькоў — незабыўныя майстар-класы па народных і сучасных гульнявых танцах, вырабе свечак сваімі рукамі, ства-

Аляксандр ПУКШАНСКІ

СЁННЯ

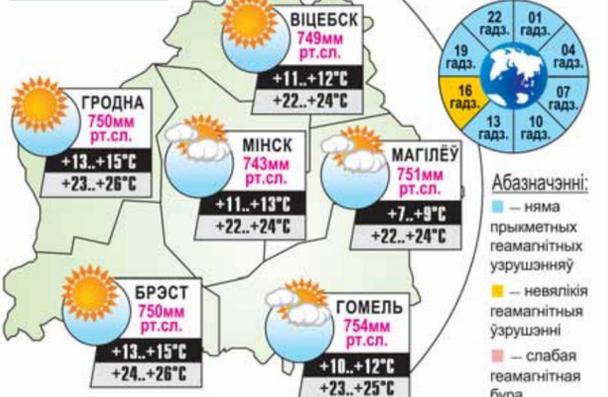
Сонца	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск	— 5.20	20.54	15.34
Віцебск	— 5.04	20.49	15.45
Магілёў	— 5.10	20.44	15.34
Гомель	— 5.12	20.34	15.22
Гродна	— 5.36	21.08	15.32
Брэст	— 5.43	21.02	15.19

Месяц
Маладзік 10 мая.
Месяц у сусор'і Цяльця.

Імяніны
Пр. Марка, Сільвестра, Сяргея.
К. Лізы, Віктара, Міхаіла, Пятра, Станіслава.



ЗАЎТРА



...у суседзях

ВАРШАВА +24...+26°C	КІЕЎ +24...+26°C	РЫГА +16...+18°C
ВІЛЬНЮС +22...+24°C	МАСКВА +18...+20°C	С.-ПЕЦЯРБУРГ +13...+15°C

УСМІХНЕМСЯ

Зайшоў у краму па каўбасу, а на касе вісіць аб'ява: «АКЦЫЯ! Шо набыў 1 літр гарэчкі — у падарунак 0,5 л таматнага соку!». І ТАК МНЕ соку захацелася!

У атпэцы: — Дайце, калі ласка, што-небудзь ад насмарку — эфектыўнае, але не вельмі дарагое. — Вось хустачкі папярочыя, чатыры пяцсот.

Гаспадыні на заметку. Пакінуты на пліце суп першую гародзю варыцца, другую — смажыцца, а трэцюю — тушыцца.



ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь.

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н. КАРПЕНКА (намеснік галоўнага рэдактара), В. КЛЮЧНІК (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, Л. ЛАХМАНЕНКА, С. ПРОТАС (намеснік галоўнага рэдактара), Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, Л. СВДРІНКА, А. СЛАНЕУСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЮШКІ, Л. ЦМОШЫК.

НАШ АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 287 19 19 (тэл/факс); аддзелаў: пісьмоў — 287 18 64, падліку і распаўсюджвання — 287 18 38, 287 17 61, юрыдычнага — 287 19 68, скаржарытара — 292 05 82, аддзелаў за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самарванне» — 292 44 12, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Магілёве: 32 74 31; бухгалтары: 287 18 81.

http://www.zvyazda.by; ПРЫЁМ тэл./факс: 287 17 79, e-mail: info@zvyazda.minsk.by, РЭКЛАМЫ e-mail: reklama@zvyazda.minsk.by (для зваротаў): zvarot@zvyazda.minsk.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў, іх меркаванні не з'яўляюцца суадпавядаюць з меркаваннямі рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адравае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета адрэдавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку», ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009.

220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 250 разоў на год. Тыраж 24.217. Індэкс 63850. Зак. № 2103.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 Нумар падпісаны ў 19.30 П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 7 мая 2013 года.